БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 128 (8328)
ИЮНИИН 1
СУББОТО
1957 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Үхибүүдэй зол жаргалай түлөө

Мүнөөдэр үхибүүдые хамгаалха Уласхоорондын үдэр. Замби түбиин орон бүхэндэ ажаһуужа байһан эхэ эсэгэ бүхэн өөһэдынгөө үри бэеын зол жаргалта, аюулгүй амгалан байдалые сахин хамгаалхаар бэлэн байһанаа мүнөөдэр эршэ хүшэ түгэлдэрөөр үшөө дахин мэдүүлхэнь.

Үхибүүдтээ, үри бэедээ зол жаргал, һаруул һайхан ажабайдал хүсэдэггүй эхэ, эсэгэ гэжэ энэ нарата юртэмсэдэ байхагүй. Хэрбээ эхэ эсэгэ бүхэнэй эбтэй, эетэйгээр нэгэдэжэ атомна, водородно бомбонуудай туршалгые болюулхын, бүхы дэлхэйн хүн зондо аюул тохёолдуулжа байһан атомна дайнай аюулые саран зайлуулхын түлөө шангаар тэмсээ хадань, энхэ тайбан байдал үни удаан саг соо оршон мандаха бшуу.

Совет гүрэн тогтоһон түрүүшынгээ үдэрһөө эхилээд, үхибүүдые элүүр энхээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ анхарал ходо табижа байдаг. Манай гүрэн хүүгэдэй ясли, садуудые, санатори, лагерьнуудые, һургуулинуудые, хүүгэдэй театрнуудые барилгада, хүүгэдэй уншаха номуудые хэблэн гаргалгада, тэдэнэй элүүрые сахилгада угаа ехэ мүнгэ зөөри жэл бүхэндэ гаргадаг. Партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн манай орондо нёдондо жэлһээ эхилжэ олон интернат-һургуулинууд нээгдээ. Тэдэнэй тоо мүнөө жэлдэ бүри олон болохо. Гансахан манай республика дотор мүнөө зундаа арба мянга шахуу үхибүүд пионернүүдэй лагерьта амараха. Хэдэн мянган үхибүүд туристска аяншалгада гараха. Манайда долоон жэлэй һуралсал бэелүүлэгдээд, бүгэдэниитын арбан жэлэй һуралсалда орожо байгдана. Манай түрэл оронoймнай, Коммунистическэ партимнай үхи хүбүүдтээ, ургажа ябаһан залуу үетэндөө энхэрхы һайхан сэдьхэлтэй эхэ мэтээр хандажа, зол жаргалтайгаар хүмүүжүүлнэ.

Хитад, Польша, Чехословаки, Монгол болон арадай демократиин бусад оронуудай үхибүүдэй байдал жэл ерэхэ бүри һайжарна. Һургуули, санаторинууд тэндэ олоор баригдана.

Үхи хүбүүдэйнгээ, арад зонойгоо энхэ амгалан байдалые үни удаан саг соо хангахын түлөө Советскэ правительствэ сусаршагүй шангаар тэмсэнэ. Буу зэбсэг хуряаха, атомна, водородно зэбсэг хорихо асуудалаар нёдондо СССР-эй Верховно Совет бүхы оронуудай парламентнуудта хандаа һэн. Атомна, водородно зэбсэг туршалгые болюулха, тэрэниие хорихо тушаа асуудалаар Советскэ Союзай Верховно Совет мэнэ һая США-гэй конгресстэ, Великобританиин парламентда Хандалга эльгээгээ. Эб найрамдалда дуратай манай гүрэнэй энэ шэнэ дурадхалые бүхы советскэ хүнүүд, мүн бусадшье оронуудай олон миллион хүнүүд һайшаан дэмжэнэ.

Ядерна зэбсэг яаралтайгаар бэлдэхээ болихо, хүн түрэлтэндэ тохёолдуулха аюулые зайсуулха шухала гэһэн шанга эрилтэ бүхы оронуудта ажаһуудаг элдэб һанал бодолтой хүнүүд табина. Энэншье гайхалтай бэшэ. Юундэб гэхэдэ, тэнсэлгүй ехэ хүсэтэй элдэб шэнэ шэнэ зэбсэгүүдэй ехээр бүтээн гаргадаг болоод байһан ушар олон оронуудай хүн зоной һанаа ехээр зобооно. Бүхы оронуудтахи эхэнүүд үхибүүдэйнгээ хуби заяан тухай һанаагаа зобоно. Үнэ ехэтэй элдэб зэбсэгүүдые бүтээлгэ, яаралтайгаар зэбсэгжэлгэ хүрэнгэтэ оронуудтахи ажалшадай байдал бүри хүндэ болгоно. Хүдэлмэригүйшүүл олошорно. Һургуулида һураха аргагүй болоһон үлэнхэ туранха үхибүүдэй тоо США, Италида, Англида, Турцида ба бусад хүрэнгэтэ гүрэнүүдтэ жэл бүри олошорно. Тэндэхи һургуулинуудай олон гэр байшангууд үмхиржэ хуушаршаһан аад, заһагданагүй, шэнээр баригданагүй. Гүрэнэйнь бюджедэй ехэнхи хубинь дай бэлэдхэхэ хэрэгтэ гаргашалагдана.

Тиихэдэ манай орондо, мүн арадай демократиин оронуудта ажаһуудаг эхэнүүд үхибүүдэйнгээ зол жаргалтайгаар үдэхэ, хүмүүжэхэ байһанда хүсэд этигэнхэй байдаг. Үхибүүдээ зүрхэ сэдьхэл дүүрэнээр хүмүүжүүлдэг социализмын оронуудай байдал харахадаа, хүрэнгэтэнэй оронуудта тулижа туранхатажа һууһан хэдэн миллион эхэнэрнүүд өөһэдынгөө политическэ, экономическа эрхэнүүдэйнгээ түлөө тэмсэлдэ жагсадаг.

Социалистическэ Бурят-Монголдо ажаһуудаг олон түмэн эхэнүүд, бүхы совет ороной эхэнүүдтэй нэгэн хамта, ядерна буу зэбсэгэй туршалгые болюулха, тэрэниие огтолон хорихо шанга эрилтэ хэнэ. Орон бүхэндэ ажаһууһан эхэнүүд! Альган дээрээ бөөмэйлжэ хүн болгоһон үхибүүдэйнгээ гүлмэр залуу наһые атомна дайнай аюулда дайруулхагүйн түлөө, эб найрамдалай, үхибүүдэйнгээ зол жаргалай түлөө бүри шангаар тэмсэе!

ҺАЯЫН ЖЭЛНҮҮДТЭ ХОНИН ҺҮРЭГӨӨ ХОЁР ДАХИН ОЛОН БОЛГОХЫН, ХОЁР ДАХИН ЕХЭ НООҺО АБАХЫН ТҮЛӨӨ ОРОЛДОЕ!

Мухаршэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой гурбадахи отделениин хонишон Шоён Цыбиков энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абаад, тобир тарганаар ногоондо оруулба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хонишон Шоён Цыбиков.

М. Саридыковэй фото.

Анхаралаа табинагүй

Ториин МТС-эй дирекци ба партийна организаци энэ жэлэй нооһо хайшалалгын хүдэлмэридэ тон муугаар бэлдэнэ гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Иимэрхүү байдал нёдондошье тэндэ тохёолдоо һэн.

Энэ МТС-эй харьяата зургаан колхозууд нёдондо нооһо хайшалха түсэбөө оройдоол 53 процент дүүргэһэн юм. Тиигээдшье хонидойнь хахадын шахуу гараар хайшалуулагдаһан юм. Иимэ шалтагаанһаа энэ шухала хүдэлмэри ехэ удааруулагдаа һэн. Теэд Ториин МТС-эйхид нёдондонойнгоо алдууе энэ жэлдэ дабтахаяа байна гү? Тус МТС нооһо хайшалха 11 агрегадуудтай юм. Зүгөөр тэдэнэй долоониинь заһабарилагданхай. Эдэ агрегадуудта хүдэлхэ хүнүүд үшөө олдоодүй байһаар. Нооһо хайшалха агрегадта хүдэлхэ хүнүүдтэй тусгаар семинар үнгэргэхэ тухайда тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд бодоногүй.

Нооһо хайшалалгые богони болзорто, эмхитэй һайнаар дүүргэхын тула бодото хэмжээ абахаар болоо.

Б. Чимитов.

Олон хурьгадые абахабди, нооһо ехээр хайшалхабди

Манай Мухаршэбэрэй аймагай «Искра» колхозой Бүүхирэй отарын хонишод хонин ажалые саашадань хүгжөөхэ, нооһо ехээр хайшалха тушаа партиин ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Бэшэгтэй үргэнөөр танилсажа байна.

Бэшэг соо заагдаһан областьнуудай хонишодой дүй дүршэлтэй, парти, правительствынгаа хараалһан хэмжээ-ябуулгануудтай танилсаад байхадаа, бидэ өөһэдынгөө хүсэ шадабарие нэгэдүүлжэ, хонин ажал дээрээ бүри ехэ амжалта туйлахаар зоригжонхойбди.

Манай колхоз урда жэлнүүдтэ хони үсхэбэрилгөөр биратай үрэ дүн туйладаггүй байгаа. Зүгөөр һүүлэй жэлнүүдтэ энэ талаар зарим тэды амжалта туйлаабди гэхэдэ болохо. Нёдондо жэлдэ хони үсхэбэрилхэ түсэбөө 100,4 процент, нооһо хайшалалгаяа 132 процент дүүргээ һэн. Эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 94 килограмм нооһо, 100 эхэ хонин бүриһөө 97 хурьган абтаа. Мүнөө жэлдэ бүри ехэ амжалта туйлагдахаар хараалагдана. 100 эхэ хонин бүриһөө 100-һаа доошо бэшэ хурьга, хонин бүриһөө 3—3,5 килограмм нооһо хайшалхабди. Манай отарынхид хурьгадаа кошарно-базова аргаар түлжүүлжэ байна. Нёдондо жэлдэ отарынгаа 519 хонидой 100 эхэ хонин бүриһөө 96 хурьга абажа, бүрин бүтэн түлжүүлээ һэмди. Мүнөө жэлдэ отарымнай 500 хонидһоо 506 хурьган абтаа. Иигэжэ 100 эхэ хонинһоо зуу халта гаран хурьга абаа гээшэбди.

Яажа иимэ амжалта туйлагданаб гэхэдэ, хонидой һубайралга үсөөрүүлэгдээ. Мүн хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлдэг болонхойбди. Тиигэжэ хонидоо үбэл, хабар эртэ хурьгалуулнабди. Мүнөө жэлдэ олонхи хониднай үбэлэй янгинама хүйтэн январь, февраль һаранuудта хурьгалаа һэн. Мүнөө эртэ гараһан хурьгаднай тус бүридөө 20-ёод килограмм шэгнүүртэй болонхой.

Партиин ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Бэшэг соо нооһо ехээр хайшалдаг түрүү областиин хонишодой жэшээтэ хүдэлмэри тухай хэлэгдэнэ. Энээниие бидэ, хонишод, ехэ һайшаанабди. Хонидые һайнаар харууһалаад, үүлтэрыень һайжаруулбал, нооһо бүри ехээр хайшалдаг болохо арга боломжо маанадта бии юм.

Колхозоймнай хонин һүрэгэй олонхинь нарин, нарибтар нооһотой боложо байнхай. Гэбэшье, манай отарын хонид нютагай үүлтэрэй юм. Үүлтэрыень һайжаруулха тушаа ехэ хүдэлмэри ябуулжа байнхайбди. «Советскэ меринос» гэдэг үүлтэртэ хусануудай үрөөр үрэжүүлжэ, отарынгаа бүхы хонидые нарин, нарибтар нооһотой болгохо зорилготойбди.

Гэбэшье, манай хүдэлмэридэ дутагдалнууд ехэ бии. Юуб гэхэдэ, үбэлэй һаранuудта хониднай бүдүүн тэжээл дээрэ байлгагдадаг гээшэ. Илангаяа хурьгадые үбэлэй сагта түлжүүлжэ байхада шэмэтэ тэжээл ехэ хэрэгтэй болодог юм. Хонидой һубайралгые үсөөрүүлхэ, түл абалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ илангаяа кукурузын силос аша туһа ехэтэй гэжэ Бэшэг соо тон зүбөөр заагдана. Энээниие манай колхозой правлени анхаралдаа абаха ёһотой. Хонидтоо хэзээдэшье, ямаршье сагта үбһэ, шэмэтэ тэжээл элбэгээр бэлдэхэ зэргэтэйбди.

Мүнөө һаяын үдэрнүүдтэ хонидой нооһо хайшалагдажа эхилхэнь. Нёдондо хонин бүриһөө 2,8 килограмм нооһо хайшалаа һэмди. Мүнөө жэлдэ хонин бүриһөө 3 килограммһаа доошо бэшэ нооһо хайшалха уялгатайбди. Хониднай тобир тарган ондо ороо, нооһоёо гээгээгүй. Абаһан уялгаяа лаб дүүргэжэ шадаха байһандаа этигэнэбди.

Д. Рысков, Н. Рысков, Р. Мальцев, А. Рыскова,
«Искра» колхозой хонишод.

Шэнэ аргын ашаар

Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозойхид энэ жэлһээ эхилжэ хонидоо түрүүшынхеэ үбэл, хабар эртэ хурьгалуулдаг болобо. Энэ түрүү арга хэрэглэжэ, колхозой олонхи отарынхид һайн амжалта туйлаа. Тиигэжэ хонишод М. Цыбенова, Д. Жигжитов, Д. Бадматарова болон Б. Дылыковагай отарануудта гол түлэб декабрь, январь, февраль, март һарада хурьгад абтаа.

Хонидые үбэл гү, али хабар эртэ хурьгалуулха гээшэ үлүү һайн байна гэжэ тэндэхи хонишод этигэн ойлгодог болонхой.

—Хонидые үбэл, хабар эртэ хурьгалуулха гээшые бидэ урдань һайса сэгнэдэггүй байгаабди. Зүгөөр хонидоо түрүүшынгээ жэлдэ эртэ хурьгалуулаад байхадаа, тэрэнэй үлүү һайень мэдэрбэбди,—гэжэ хонишон Бутыт Дылыкова хөөрэнэ.

Үбэл, хабар эртэ гараһан хурьгад өөдэргэн дорюунууд, түргэн тэнжэдэг, үбшэлдэггүй байна бшуу. Энэ отарада декабрь һарада гараһан хурьгад мүнөө 10—16 килограмм шэгнүүртэй болоо. Тиихэдээ намар болотор хурьган бүриһөө 790—800 грамм нооһо абтаха жэшээтэй болоно ха юм.

Харин урдань апрель, май һарада гараһан хурьгад өөдэгүй, һулаханууд, халтад гэхэдээ үбдэшэдэг байгаа юм.

Хурьгадые намар болотор тус бүридэнь 20 килограмм шэгнүүртэй болгохо гэжэ колхозой правлени, партийна эхин организаци хонишодые уялгалһан байна. Мүнөө энэ даабаринь хонишод үлүүлэн дүүргэхэ аргатай.

— Май һарада олон хурьгаднай 17 килограмм тухай шэгнүүртэй байгаа юм. Тиимэ хадань намар болотор тус бүридэнь 30—35 килограмм хүрэтэр нэмээхэб,—гэжэ хонишон Дамба Жигмитов мэдүүлнэ.

Хонидые үбэл, хабар эртэ хурьгалуулха гээшэ үлүү һайн байна гэжэ колхозой бусад отарын хонишод мүн лэ ойлгонхой. Мүн хонидоо намар хурьгалуулха тухай һайса бодомжолжо үзэмөөр.

Декабрь, январьда хурьгалха хонидые июль һараһаа эхилэн ороондо оруулхаяа бэлдэнэ. Мүнөө хусанууд шэлэгдэнэ, эхэ хонид ороондо оруулхаар бордогдоно.

М. Николаев.

Читын областиин хонишодой амжалта

ЧИТА, майн 30. (ТАСС). Областиин колхозууд болон совхозуудта манай һүүлэй жэлнүүдтэ хониной тоо гурба дахин олон боложо, хоёр миллион хахад болоһон байна. Мүнөө хабар үшөө хахад миллион шахуу хурьгад абтаа. Байгал шадарай шэнэ үүлтэрэй хонин болгогдожо, тэрээнһээ 7—12 килограмм нарин нооһон абтадаг. Иимэ үүлтэрэй хонин 100 килограмм хүрэтэр татадаг байна.

Хонин ажалые хүгжөөхэ, мүн хониной нооһо ехээр абадаг болохо тухай КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй бэшэгые үбшэн хэлсээд байхадаа, хонин һүрэгөө бүри олошоруулха, тэрээнһээ улам ехэ ашаг олзо оруулха арга боломжонуудые областиин хонишод элирүүлжэ байна.

— Табанжэлэй эсэс хүрэтэр 100 гектар газар бүридэ 350 килограмм хүрэтэр нооһо абахаар түсэбтөө харааланхайбди гэжэ Хэрын районой Калининай нэрэмжэтэ колхозой хониной фермые даагша нүхэр Макеев ТАСС-эй корреспондентдэ мэдүүлбэ. Гэбэшье, фермын байдал мүнөө ехээр һайжаранхай. Хониной тоо олошороо, хонидоо һайнаар эдеэлүүлдэг, харууһалдаг боложо, нарин нооһотой хонидоо олошоруулжа шадаабди. Тиимэһээ табанжэлэй эсэстэ абахаар хараалһан нооһоёо мүнөө жэлдэ абахамнай. Харин 1960 ондо мүнөөнэйхидэ орходоо хоёр дахин ехэ нооһо абахабди.

Областиин бусад колхоз, совхозууд хонин ажал хүгжөөхэ тушаа урданайнгаа түсэбые мүнөө дахин хаража үзөө. Область дотор бүхы дээрэнь 26 процентээр ехэ нооһо мүнөө жэлдэ абаха зорилго табигдаба.

Совхозууд улам ехэ нооһо абана

АСТРАХАНЬ, майн 30. (ТАСС). Совхозуудта хонид хайшалагдажа эхилээ. Бүхы ажахынуудта хони хайшалха ехэ пунктнууд байгуулагдажа, тэндэхи нэгэ агрегадта 35—40 машинанууд хэрэглэгдэнэ. «Астраханский» гэжэ совхозой иимэ пунктда үдэр соо бүхэли отарын хонид хайшалагдадаг байна. Харин урдань 12 машинкатай агрегадтай пунктнууд нэгэ отарын хонидые гурбан үдэр хайшалдаг байгаа.

Мүнөө жэлдэ областиин совхозууд нёдондонойхидо орходоо 1100 центнерээр ехэ нооһо орондоо тушаахань. Тиихэдэ 1,5 дахин ехэ нарин нооһон тушаагдаха. Мүнөө нооһон гүрэндэ тушаагдажа эхилээ.

Комплексно бригадануудые эмхидхээбди

(Баргажанай аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ А. В. Даненбергын хөөрөөнһөө)

Һүүлэй үедэ болоһон партиин Центральна Комитедэй Пленумүүд хүдөө ажахыһаа ашаг шэмэ саашадаа эрид ехээр абадаг болохо зорилгые хүдөөгэй ажалшадай үмэнэ гол шухала зорилго болгон табихадаа, эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ һү, мяха, нооһо ба бусад зүйлнүүдые ехээр абаха асуудалда онсо анхарал хандуулһан байна.

Парти, правительствын табиһан энэ тон харюусалгатай асуудалые һайнаар шиидхэхын тулада нэн түрүүн колхозойнгоо үйлэдбэриие зүбөөр хүтэлбэрилхэ ёһотой байнабди. Эдлүүриингээ газарай гектар бүхэниие һайнаар, олзо доходтойгоор хэрэглэжэ, үнэ сэн багатай продукци ехээр абахын тулада фермэ, бригадануудай хүдэлмэриие һайжаруулха, тэдэнэй үүргыень дээшэлүүлхэ гээшэ ехэ удхашанартай байна.

1954 ондо манай колхоз томодхогдожо, Суво, Бодон, Алга гэжэ тосхонуудта тарян ажалай 3 бригада, һүнэй-товарна 2, хониной, гахайн, адуунай товарна фермэнүүд, мүн тусгаар барилгын бригада эмхидхэгдэһэн байгаа. Тиин бригада, фермэнүүдые хүтэлбэрилхэ ба тоо бүридхэл хэхэ 10 гаран хүн эндэ хүдэлмэрилжэ байгаа. Түрүүшын жэлдэ ехэнхидээ эмхидхэлэй хүдэлмэреэрээ тухашаржа гараа һэмди. Олон бригада, фермэнүүд болоод, хоорондоо хүдэлмэриингөө хугасаа олодоггүй һэн. Жэшээнь, Бодон гэжэ тосхондо тарян ажалай бригада, гахайн, адуунай ба һүнэй товарна фермэнүүд байрлаһан байгаа. Нэгэ газарта суглараһан эдэ олон бригада, фермэнүүд газараа һайжаруулха, һубаг, канавануудаа малтаха, барилгаяа ябуулха гэхэ мэтэ ажалаа бэе бэедээ найдадаг гү, али бэе бэедээ хаялсадаг байгаа. Энээнһээ боложо ажалынь унжагайрдаг, шанаргүйгөөр хэгдэдэг, тэжээл бэлэдхэлгэ гансал тарян ажалай бригадын хүдэлмэри гэжэ тоологдодог һэн. Тарян ажалай бригадынхид поли дээрэ наг шэбхэ гаргаха ажалые фермэнүүдэй хүдэлмэри гэжэ тоолодог байгаа. Бэлэдхэгдэһэн тэжээлэй хубаарилагдаха үедэ бригадирнуудай дунда ехэ арсалдаан гаража, колхозой правлениин хүдэлмэридэ түбэгтэй бологшо һэн.

Түрүү колхозуудай дүй дүршэлые хэрэглэжэ, 1956 оной эхиндэ манай колхоз Бодон гэжэ тосхондо комплексно бригада эмхидхээ һэн. Тус бригадын мэдэлдэ 700 гаран гектар таряанай, хэдэн зуугаад гектар сабшалангай ба бэлшээриин газар, 300 гаран толгой үхэр мал, тэрэнэй тоодо 150 үнеэн, 1500 толгой хонин, 100 шахуу гахай ба 100 толгой адуун үгтэһэн байгаа. Тус бригадые хүтэлбэрилхыень колхозой правлени ба партийна организаци коммунист Сергей Анисимович Мисюркеевые томилһон байна.

Комплексно бригадын һая эмхидхэгдэжэ байхада, манай нэгэ зарим колхознигууд иигэжэ хэлэдэг байгаа: «Ажахын энэ олон һалбариие нэгэдхэхэдэ таарахагүй, юундэб гэхэдэ, хүтэлбэрилһэн хүндэ ехэ хүшэр болохо, тиимэһээ юумэеэ хүшхүрэнгүй ажалаа муудхаха». Энэ бодолой буруу ба гээгдэнги байһаниинь мүнөө һайнаар элирүүлэгдээ. Тус бригада түрүүшын үдэрнүүдһээ ажалаа һайнаар эмхидхэжэ, мори уналгын, машина зэмсэгэй ба хүнэй хүсые зүбөөр хэрэглэжэ ороо һэн. 1956 ондо бригадынгаа бүхы хүдэлмэриие болзор соонь, һайн шанартайгаар дүүргэһэн байна. Энээнэй ашаар һү, мяха, нооһо ба бусад продуктнуудые ехээр абажа, урдань колхоз соогоо эгээл гээгдэнги байһанаа, мүнөө түрүү бригада болонхой. Тиин, урдань жэжэ олон бригада, фермэнүүдэй орондо нэгэ томо бригада боложо, ажахынгаа олон һалбариие адли тэгшээр хүгжөөдэг болоо.

Бодоной комплексно бригадын дүй дүршэлые хараадаа абажа, тэрэнэй ажалай эмхидхэлэй ба бүтээсын илангаяа һайн байһые мэдэржэ, энэ жэлэй эхиндэ Суво, Алга гэжэ тосхонуудта комплексно бригадануудые байгуулаабди. Тиин, урдань манай колхоздо 10 бригада, фермэнүүд байһан аад, мүнөө миил 3 бригада болоо. Эдэнһээ гадна, барилгын бригада амяараа байһан зандаа. Иигэжэ бригаданuудаа томодхоходомнай, колхозой тарян ажал болон мал ажалые орой 3 хүн хүтэлбэрилхэ болоно, тиин бригадирнуудай үүргэ ба харюусалгань дээшэлнэ, хүтэлбэрилхы хүдэлмэриһөө олон хүнүүд сүлөөлэгдэжэ, ажалай гаргаша доошолно. Жэшээнь, ганса мүнөө жэлдэ энээгээр 3200 ажалта үдэр алмаха байнабди. Хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые манай колхоздо саашадаа бүри үсөөн болгохо хэмжээ абтажа байна. Түл абалгын дүүрэжэ, малай зуһаландаа гараһанай, хабарай тарилгын дүүрэһэнэй һүүлээр түрүүлэгшые мал ажалай талаар орлогшын тушаалые болюулха гэжэ хараалнабди. Энэ тушаалые колхозой зоотехник амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаха юм.

Мүнөө колхоздомнай үсөөн бригада боложо, тэдэниие дүй дүршэлтэй, ажалаа һайса мэдэхэ, зондоо хүндэтэй хүнүүд хүтэлбэрилдэг болоо. Жэшээнь, бригадирнууд С. Мисюркеев, М. Колмаков, Н. Кокорин гэгшэд ажалаа шадамараар хүтэлбэрилдэг, өөһэдөө һайшаалтай үүсхэл гаргадаг байна. Иигэжэ бригадирнуудай бэеэ даангяар хүдэлмэрилхэдэ колхозой правлени ба партийна организацида нилээд хүнгэн болоо. Хэрбээ урдань элдэб янзын наряд, даалгабари, путёвко гэхэ мэтэнүүдые бэшэжэ, ехэнхи сагаа конторо соо үнгэргэдэг байгаа һаа, мүнөө колхозой түрүүлэгшэ бригаданuудаар гаража, колхознигуудтай хөөрэлдэхэ, тэдэнэй дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха, мүн гол шухала асуудалнуудые шиидхэхэ аргатай болоо.

Мүнөө бригадирнуудай хүдэлмэриингөө бүхы талые нэгэ зэргээр, түсэбэй ёһоор, гаргаша багатайгаар дүүргэдэг болоо. Тэдэнэр эдлүүриин газарайнгаа гектар бүхэниие ашагтайгаар хэрэглэжэ, һү, мяха, нооһо ба бусад продуктнуудые ехээр абахын түлөө амжалтатайгаар тэмсэдэг болоо.

Саашадаа комплексно бригаданuудаа бүри бэхижүүлхэ, хүтэлбэрилхы аргыень улам нарижуулха, тиин хүдөө ажахын продукци абаха 1957 оной түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ, Октябрьска социалистическэ революциин 40-дэхи ойн һайндэрые эрхим бэлэгтэйгээр угтаха зорилго урдаа табинхайбди.

К. Е. Ворошилов Улан-Баторhаа мордобо

УЛАН-БАТОР, майн 30. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов, СССР-эй Дээдэ hургуулинуудай министр В. П. Елютин болон СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Н. Т. Федоренко гэгшэд дүрбэн үдэрэй туршада Монголой Арадай Республикада айлшалаа.

К. Е. Ворошилов сугтаа ябалсаhан нүхэдтэеэ хамта майн 30-най үглөөгүүр 8 час 30 минутада Монголой ниислэл хотоhоо мордоо.

Монголой парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд, министрнүүд, ниитын ажал-ябуулагшад, ажалшадай түлөөлэгшэд нүхэр Ворошиловые болон бусад советскэ айлшадые аэродром дээрэhээ мордохуулаа.

Хүндэтэ айлшан, советскэ арадай алдарта хүбүүн, Монголой Арадай Республикын Герой Ворошиловые замдаа энхэ элүүр, hайн ябажа нютагаа хүрэхыень хэдэн мянган ажалшад городой үйлсэнүүдээр байжа хүсэhэн байна.

К. Е. Ворошилов Ж. Самбу хоёр аэродром дээрэ үгэ хэлээ.

Нүхэр К. Е. Ворошиловай Эрхүүдэ тогтоhон тухай

ЭРХҮҮ, майн 30. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр К. Е. Ворошилов, тэрээнтэй хамта ябалсаhан нүхэд: СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов, СССР-эй Дээдэ hургуулинуудай министр В. П. Елютин, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Н. Т. Федоренко гэгшэд майн 30-да нютагай сагаар 10 час 30 минутада Улан-Баторhаа ерэжэ, Эрхүүдэ бууhан байна. СССР-тэ байдаг Монголой Арадай Республикын элшэн сайд С. Бата тэдээнтэй хамта ерэлсээ.

Монголой Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Д. Майдар, МНР-эй Арадай Агууехэ Хуралай Президиумэй секретарь нүхэр Д. Шараб нүхэр К. Е. Ворошиловые Эрхүү хүрэтэр үдэшөө. КПСС-эй Эрхүүгэй обкомой секретарьнар Б. Е. Щербина, С. А. Меркурьев, ажалшадай депутадуудай Эрхүүгэй областной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшонор М. И. Козлов, В. М. Лаврененко, Г. А. Сафронов, КПСС-эй Усть-Ордагай, Бурят-Монголой окружкомой нэгэдэхи секретарь И. А. Болдонов болон бусад хүнүүд нүхэр К. Е. Ворошилов, мүн тэрээнтэй сугтаа ябалсаhан хүнүүдые Эрхүүгэй аэродром дээрэ угтаа.

Һурагшанар Климент Ефремовичтэ баглаа сэсэгүүдые барюулаа. Нүхэр Ворошилов угтагшадтай энэрхы дулаанаар мэндэшэлэлдэбэ.

Хэдэн минута үнгэрhэн хойно нүхэр К. Е. Ворошилов сугтаа ябаhан нүхэдтэеэ автомашинануудта hуужа, Эрхүүгэй гидроэлектростанциин барилгада ошоо.

Климент Ефремович Ворошилов «ТУ-104» самолёдоор тэрэ үдэртөө Москва мордоhон байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов Азиин оронуудаар ябаhанаа бусажа ерэбэ

Азиин оронуудаар удаан айлшалhанайнгаа hүүлээр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов майн 30-да Москвагаа бусажа ерээ.

Харалган хүйтэн байгаашье hаань, Внуковска аэродром дээрэ олон москвагайхид сугларaа. Мүн угтагшадай дунда К. Е. Ворошиловай hамган Е. Д. Ворошилова байгаа.

Нүхэд Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. З. Сабуров, Н. С. Хрущев, Л. И. Брежнев, Д. Т. Шепилов, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, А. Б. Аристов болон дээдэ тушаалтай бусад олон хүнүүд нүхэр К. Е. Ворошиловые угтаhан байна.

Спортын ордон соо ниислэл хотымнай ажалшадай митинг болобо

К. Е. Ворошиловай болон тэрээнтэй хамта ябалсаhан хүнүүдэй нютагаа бусажа ерэhэнтэйнь дашарамдуулан В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ түбэй стадионой спортын ордон соо майн 30-да митинг болоо. Москвагай предприятинуудай хүдэлмэришэд, интеллигенциин түлөөлэгшэд, залуушуул, Советскэ Армиин генерал болон офицернүүд, Москва шадарай колхозникууд эндэ сугларба. Тэрэшэлэн дипломатическа корпусой гэшүүд, советскэ болон гадаадын журналистнууд эндэ байлсана.

Үдэшын 5 час 30 минутада нүхэд Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. З. Сабуров, Н. С. Хрущев, Л. И. Брежнев, Д. Т. Шепилов, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, А. Б. Аристов гэгшэд Президиумдэ ерэжэ hууба. Сугларагшад хүл дээрээ бодожо, нэрьемэ шангаар альгаа ташан парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдые угтана.

Москвагай Соведэй гүйсэдкомой Түрүүлэгшэ Н. И. Бобровников тобшохон үгэ хэлэжэ, митинг нээнэ. СССР-эй Гүрэнэй гимнын ирагуу hүртэй аялга зал соо зэдэлнэ.

Лихачевой нэрэмжэтэ автомобильна заводой токарь Е. Н. Шилин, Москвагай университедэй аспирант В. П. Блинов, Трехгорная мануфактурын утаhа ээрэгшэ А. Д. Чугунова, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Е. К. Завойский гэгшэд үгэ хэлэжэ, нютагаа бусажа ерэhэнтэйнь нүхэр Ворошиловые амаршалаа.

Һүүлээрнь митингын түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловта үгэ үгэнэ. Ленинскэ гвардиин үнинэй элитэ ехэ түлөөлэгшэдэй нэгэн—К. Е. Ворошиловые сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

— Хүндэтэ нүхэд! Эхэ нютагаа бусажа ерэhэнтэймнай дашарамдуулан халуунаар угтаhанайтнай түлөө таанарта ехэ баясхалан хүргэнэбди. Бидэнэр үни удаан, айхабтар hонин аяншалга хэжэ ерэбэбди. Парти, гүрэнэйнгөө даалгабаряар бидэнэр Зүүн зүгэй дүрбэн оронуудта ошожо ерэбэбди. Тэндэ хамта дээрээ 750 миллион хүн ажаhуудаг юм.

Хитадай Арадай Республикын, Индонезиин Республикын, Вьетнамай Демократическа Республикын болон Монголой Арадай Республикын ажалшадтай болон гүрэнэй ажал-ябуулагшадтай мартагдашагүй халуунаар уулзаhан тухайгаа нүхэр Ворошилов хөөрөөд, hүүлээрнь иигэжэ мэдүүлбэ:

— Манай социалистическэ Эхэ орон, манай алдарта арад Зүүн зүгэй оронуудта хэдэн зуун миллион нүхэдтэй байhыень бидэнэр хараабди. Колониальна дарлалтаhаа сүлөөрhэн арадууд Советскэ Союзые ехэ хүндэлдэг байна. Эб найрамдалай, арадуудай хани барисаанай түлөө, колониализмые усадхахын, бүхы яhатаниие тэгшэ эрхэтэй болгохын түлөө, общественные хүгжөөн hалбаруулхын түлөө Советскэ Союзай эрид шууд тэмсэдэг байhандань Азиин арадууд баярладаг. Коммунизм байгуулха хэрэгтээ манай арадууд ехэ амжалта туйлаа байна гэжэ Зүүн зүгэй арадууд тоолоно.

Эдэ бүгэдэ бидэниие улам ехээр зоригжуулжа, бидэнэр бүри hайнаар ажаллаха, амгалан тайбан байдал тогтоохын, арадуудай хани барисаа бэхижүүлхын тулада улам эршэмтэйгээр тэмсэхэ ёhотойбди.

Хүсэн түгэс социалистическэ Эхэ орон—Советскэ Союзай hалбаран мандахын түлөө нүхэр Ворошилов юрөөлнүүдые хэлээ. Социалистическэ лагериин оронуудай нэгэдэлые улам бэхижүүлхыень, бүхы арадуудтай хани барисаатай, харилсаа холбоотой болохо гэжэ оролдохыень, дэлхэй дээрэ энхэ тайбан байдал тогтоохын түлөө тэмсэхыень нүхэр Ворошилов ажалшадые уряалаа.

Тиигээд митинг дүүрэбэ. СССР-эй Гүрэнэй гимн дахин зэдэлнэ.

Коммунистическэ партиин, түрэл Советскэ правительствымнай советскэ арадтай бата нэгэдэлтэй байhыень спортын ордон соо болоhон ниислэл хотын ажалшадай митинг харуулаа. Агуухэ Хитадай, манай ханинар Индонезиин, Вьетнамай Демократическа Республикын, Монголой Арадай Республикын арадуудые советскэ арадай гүнзэгы ехээр хүндэлдэг байhые митингдэ хабаадагшад харуулаа.

(ТАСС).

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо

ОГОРОДОЙ ЭДЕЭ ТАРИНА

Заиграйн аймагай Илькын сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой нэгэдэхи комплексно бригадын огородой бригада (бригадирынь Ц. Гындынов) 12 га газарта огородой эдеэ тариха түсэбтэй аад, капустаhаа бэшыень хүсэд hуулгаа.

Капустынгаа рассада үглөө мүнөө hуулгажа захалхань.

ОНЬҺОЖОРУУЛАГДАҺАН ХУДАГ МАЛТАГДАБА

Таряалан, сабшалангай полинуудые уhалха шэнэ худаг малтагдаба. 70 метр гүнзэгыhөө уhа гаргаха энэ худагhаа огород, сабшалан, таряалангай полинууд уhалагдаха юм

БРИГАДЫНХИД КИНОТОЙ БОЛОБО

Тус колхозой нэгэдэхи комплексно бригадын клубта киностационар бии болгогдобо. Бригадынхид эндэ үдэшэ бүри hони hонин, шэнэ кинокартинануудые хаража байха болонхой.

Һаяхан «Адуушанай дуун» гэhэн кинодо гол роль наадаhан, Бурят-Монголой оперо, ба баледэй театрын дуушан Вл. Манкетовтэй нэгэдэхи бригадын 150 хүн уулзаба.

Театрынхид «Адуушанай дуун» гэhэн киное зүжэг болгоод, хүдөөгэйхидтэ харуулhан юм. Энээндэнь 300 гаран хүн сугларба.

ҮҮЛТЭРТЭ МАЛАЙ ФЕРМЭДЭХИ БРИГАДАНУУД

Колхоздо hүүлэй үедэ барилга ехээр хэгдэнэ. Колхозой дархашуул үүлтэртэ малай фермэ дээрэ шэнэ шэнэ гэрнүүдые баряа.

Малшадай байха хамтын 3 томо байшан бодхоогдоо. Мүн баhа улаан булан, hү машиндаха байшангууд баригдаба.

МАШИНАНУУДЫЕ ХУДАЛДАЖА АБАНА

«ЗИС-5», «ГАЗ-51» маркын автомашина, мүн «М-72» гэhэн мотоциклнуудые колхоз худалдажа абаад байна. Һаяар үшөө хэдэн мотоцикл, москвич машиные, мүн ашаанай машинануудые худалдажа абахань.

ЛЕКЦИНҮҮД УНШАГДАНА

КПСС-эй Заиграйн айкомой пропагандист У. Уладаев колониальна дарлалта тухай лекци уншаба. Тус лекциие 200 хүн шагнаба. Мүн баhа ондоошье темэнүүдээр hонирхолтой лекцинүүд уншагдаа.

С. Ангабаев.

Хүүгэдые хамгаалха уласхоорондын үдэр

Советскэ эхэнэрнүүдэй комитедэй харюусалгата секретарь Л. И. Петроватай хэhэн хөөрэлдөөнhөө

Июниин 1-дэ хүүгэдые хамгаалха уласхоорондын үдэр бүхы дэлхэй дээрэ тэмдэглэгдэхэнь. Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин hүүлээр манай ороной хүүгэд болон залуушуулай байдал тон ондоо болоhон байна. 1919 ондо VIII съезд дээрэ большевистскэ партиин абаhан программа соо шэнэ түхэлэй hургуулинуудые байгуулха зорилго табигдаhан юм. Тэрэнэй ёhoop, бүхы ажалшадай хүүгэд 17 наhа хүрэтэрөө дунда hургуулида hураха, политехническэ талаар мэргэжэхэ, мүн оюун бэлигээ хүгжөөхэ ёhотой байгаа.

Коммунистическэ партиин ударидалга доро эдэ бүхы зорилгонууд мүнөө амжалтатайгаар дүүргэгдээ. Мүнөө СССР-тэ 38 мянга гаран хүүгэдэй врач бии. Орон дотор хүүгэдэй олон сад болон яслинууд тогтоогдожо, тэндэ хэдэн миллион хүүгэд хүмүүжүүлэгдэдэг юм. 5,5 миллион хүүгэд пионерскэ лагерьнуудта, санаторинуудта, дачануудта жэл бүри амардаг. Эдэ бүгэдын ашаар революциин урда тээхитэй сасуулхада хүүгэдэй үхэлгэ зургаа дахин бага болоо.

Гүрэмнай соёл гэгээрэл hалбаруулхын тулада ехэ мүнгэ гаргашалдаг. Нёдондо жэлдэ СССР-тэ 200 мянга гаран hургуули байгаа. Жэл ерэхэ бүри 10 мянган hургуули шэнээр нээгдэдэг байна. Һургуулинуудта, хүүгэдэй бусад эмхи зургаануудта 1 миллион 700 мянган багшанар хүдэлдэг. Харин революциин урда тээ Россида миин 231 мянган багша хүдэлдэг hэн.

1957 оной январьда орон доторнай пионернүүдэй 2154 ордон болон байшангууд, эдир техникүүдэй областной, городской болон республиканска 230 гаран станци хүдэлжэ байгаа. Хүүгэдэй номуудай хэблэл гансал нёдондо жэлдэ уранhайханай, мүн научна шэглэлтэй 81 миллион гаран ном хүүгэдтэ зорюулан хэблэhэн байна.

Ажалшадай хүүгэд тухай парти, правительствымнай саг үргэлжэ оролдолго гаргадаг тухайнь советскэ социалистическэ республикануудай жэшээ дээрэ тон элеэр харагдана. Узбекистанда революциин урда тээ бии байhан 160 hургуулида оройдоол 17 мянган хүүгэд hурадаг hэн. Тиихэдэ тэдэнэйнь оройдоол 3 мянганиинь хүдөө нютагуудта hурадаг байгаа. Хүдөөгэй hургуулинуудта оройдоол 82 хүн hургагшаар хүдэлдэг байба. Мүнөө Узбекскэ ССР-тэ 5 мянга гаран hургуулинууд бии. Тэндэнь 60 мянган багшанар хүдэлдэг. Тиихэдэ тэдэнэй 45 мянганиинь хүдөө тосхонуудта хүдэлдэг байха юм. Республика дотор 2 университет, бусад дээдэ hургуули бии юм.

Хүүгэдэй байдалые улам hайжаруулхын тулада саашадаа бэелүүлхэ зорилгомнай юуб гэхэдэ, 1960 он хүрэтэр бүхы хүүгэдтэ хүрэхэ хүүгэдэй ясли, садуудые байгуулха шухала. 1960 он хүрэтэр яслинуудай hууринууд 44 процентээр, хүүгэдэй садуудай hууринь 45 процентээр олон болохо.

Хүүгэдые хамгаалха уласхоорондын үдэрэй урда тээ эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа федерациин түрүүлэгшэ Эжени Коттон дэлхэйн бүхы ажалшадта хандан, бэшэг бэшэhэн байна. Мүнөө атомна дайнай аюулай улам ехэ боложо байhан үедэ атомна дайнай ехэ аюултай байhыень хүн зондо ойлгуулжа, тэмсэл хэхыень тэдэниие зоригжуулхын тулада али болохо аргаар оролдохо шухала гэжэ дурсагдаhан бэшэг соо хэлэгдэнэ. Тиимэhээнь хүн түрэлтэнэй саашадаа ерээдүй hайхан байдалда hанабаран хүгжэхыень хүсэдэг хүн бүхэн энэ жэлдэ тон эдэбхитэйгээр хүүгэдые хамгаалха уласхоорондын үдэр үнгэргэлсэхэ ёhотой гэжэ Эжени Коттон бэшэнэ.

Ядерна буу зэбсэгэй туршалгануудые түргэн болиулха тухай правительствынгаа оруулhан дурадхалые бидэнэр, советскэ хүнүүд шадалаараа hайшаан дэмжэнэбди.

Шэнэ дайнай аюулда эсэргүүсэжэ буу зэбсэг хуряалгахын, термоядерна зэбсэгые хорюулхын, хүүгэдэй ами наhа хамгаалхын түлөө бүхы дэлхэйн олон миллион эрэгтэй эмэгтэй хүнүүд хүүгэдые хамгаалха уласхоорондын үдэр тэмсэн болохо юм.

(ТАСС).

Муса ДЖАЛИЛЬ

Хөөхэйн нойр

Хүбэн зөөлэн бамбаандаа
Хөөрхэн үхибүүн хэбтэнэ.
Тонгойн харажал байлтайл даа—
Тоншье бүхөөр унтана.

Сэмсэгэд гэтэр эрьелдээд,
Сээжэ дүүрэн амилна.
Яаhан хөөрхэн аматайб даа,
Ягаан сэсэг гэхээр лэ.

Амтан жэмэс хасарынь,
Аниhан гэрэл-нюдэниинь,
Һэгсэгэр зөөлэн үhэниинь,
Һэмжэн дүхэриг нидхэнь,—

Булта нойрто ээзэлэгдэнхэй—
Бүүбэй, бүүбэй, бүүбэйхэн!
Хүлөө хүдэлгөөд унтаанлаа
Хүнжэлөө hэхэн этэрээ.

Хөөрхэн заахан гараараа
Хүүхлээ өөгшөөн тэбэреэд—
Бүхөөр унтыш, хөөхэйхэн,
Бүүбэй, бүүбэй, бүүбэйхэн.

Хон жэн даа. Хуу дуугай.
Хэрэгэй гарахада хоорондоо
Абяагүйгөөр шэбэнэлдэн
Аба эжынь хөөрэлдөө.

Үхибүүгээ hэреэжэ
Юрэдөө яаш болохогүй.
Тшш! Ааляар ябагты,
Юумэ бү наяргагты,

Бү hэреэгты, бү шууягты,
Садатараа үхибүүн унтаг даа.
Бүхөөр үхибүүн унтаг гээд,
Бүл hэриhэй даа юрэдөө гээд,

Гэжэгынээд бүри hаладаггүй
Гурбан муухай аляаhа
Нарбагар шаль пулаадаараа
Намнажа гэртэhээ гаргаа лэ.

Үхибүүн дээрээ тонгойжо,
Үни удаан байнад лэ.
Эхэнь үхибүүнэйнгээ нойр
Энхэргэн зүрхөөрөө сахина лэ.

Ородhоо оршуулагша
Г. Чимитов.

Б. Шатонов

Совхозой хонишод

Боом нютагай колхоз совхозтой хамтаржа, тэрэнэй нэгэ отделени болохонь гэhэн мэдээсэлые улад зон ондо ондоогоор угтан, олон үгэ хүүр гаргаhан байгаа. Зарим хүнүүд совхоздо оронгүй, амяараа үлөөд, ажахыгаа hэргээжэ шадахабди гэлсээ. Нүгөөдэ зариманиинь тад ондоо hанал баримталан, совхозтой хамтараал hаа, урагшаа бүри түргэн дабшахабди гэжэ хэлсээ hэн.

Хорёод жэлдэ хамтын ажалда хамаг хүсэеэ үгэhэн хүнүүд колхозые совхозой отделени болгоходо өөhэдтэмнайшье, гүрэндэмнайшье туhатай гэжэ ойлгоhон байгаа. Иигэжэ зүбөөр ойлгогшод нүгөөдэ тала баригшадhаа ханигүй олон байшоо: артелиин гэшүүдэй хамтын суглаанай болоходо сугларhан хүнүүдэй хахадhаа булюунь совхоздо орохо гэhэн дурадхалые hайшаан дэмжэжэ, Мухаршэбэрэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз, мүнөө «Эрдэм» совхозтой хамтаран тэрэнэй нэгэ отделени болонхой. Урдань колхозой хонишод байhан хүнүүд мүнөө совхозой хонишод болоо. Шударгы бэрхээр ажаллана.

***

Нютагай ажабайдалда болоhон энэ хубилалтые Жалсарайн Нанзад ехэ өөгшөөгөө. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада колхозой хонин ажалда ябахадаа адуу малай тоое олон болгохо, үүлтэрыень hайжаруулан, ашаг шэмэ ехээр абадаг болохын тулада ажалай эмхидхэлые үндэhөөрнь hайжаруулхаар болоо гэжэ ухаандаа бододог байгаа. Теэд хүдэлмэриин хүсөөр бага, малаар олон, ургаса багаар абадаг колхоз энэ зорилго бэелүүлхэнь бэрхэтэй байгаа бшуу. Харин совхоз болоходоо ажалай эмхидхэлгэ, түлөөhэн тад ондоо болоно.

Мүнөө Жалсарайн Нанзад совхозой гэшүүн болоhондоо баяртай: «ажал хэрэг урагшатайгаар ябана» гэжэ хөөрэнэ.

Тэрэнэй даадаг hүрэг хонид Капчерангын хүндын адагта, мүхэгэр малаан үбэрэй бүгшэм талада байрланхай. Эндэ урдань гэр байра үгы байhан юм. Гурбан жэлэй саада тээ Нанзад Жалсараев hамгантайгаа хамта hүрэг хонидые даажа абахадаа эндэ хонидой байра, нэгэ гэр асаржа табиhан байгаа. Хонидые адуулхада эндэ таатай газар байшоо: капчерангын хүндыгөөр багахан горхон урдана, ногоо hайнтай бэлшээри элбэг.

Үнгэрэгшэ зун Нанзад Жалсараев харууhалжа байhан хонидтоо хүсэд хүрэхэ үбhэ өөрөө бэлэдхэжэ абаха гэжэ шиидэhэн байгаа. Тиигээд зунай сагта хэдэн үдэрэй туршада хамта 250 центнер hайн үбhэ сабшаад, тармаад, хуряажа абаа.

Намар, сентябрь hарын гарахада Нанзад Жалсараев 300 эхэ хонидоо бултыень ороондо оруулаа. Тиигээд үбэлжэлгын эхилэмсээр үбhэ тэжээлээ гамтайгаар гаргашалаа. Үглөөгүүр эртэ хонидтоо үбhэ үгэжэ халлуулаад, наранай гаража, жабарай аалидахада хонидоо гаргажа бэлшээдэг байгаа. Зундаа бэлдэhэн үбhэниинь солоомотойгоор үбэлдөө хонидтонь хүрөө.

Февраль hарын хахадhаа хойшо Жалсарайн Нанзад тэрэнэй hамган Ринчинэй Мандари хоёрой ажал бүри ехэ болоо: хонид хурьгалжа захалаа.

Үбэлэй хүйтэндэ хурьга абаха гээшэ бэрхэтэйхэн хэрэг гээшэ. Тиимэhээ Жалсарайн Нанзад хурьгалха болоhон хонидоо илгажа, амяарайнь хаагаад, тэдэнээ үдэр hүнигүй манажа захалhан байна.

— Хурьгалха болоhон хониной дэлэн хоног, хоёр хоног урид hү орожо, ехэ болошодог, мүн хээлинь доошоо hанжуу болодог,—гэжэ Нанзад Жалсараевич хөөрэнэ. — Тиигээд хурьгалхынгаа урда тээ шэлэржэ, тэршэлдэг, гэдэргээ харасагаадаг, дэбдижэ үгэhэн солоомые хүлөөрөө этирэн бэе дороо суглуулдаг зантай. Хонидой иимэ зан гаргахалаар тэдэниие илган абажа, ондоо байрада оруулнабди. Хурьганай гаран сасуу хамар амыень сэбэр бүдөөр аршаха хэрэгтэй. Хүшэ тамираар hайн хонин хурьгандаа эмээхэй байдаг, хурьгаяа долёожо, түргэн хатаадаг юм. Эхэнь хурьгаяа долёоходоо ехэ hайн гээшэ. Яахадааб гэхэдэ, хурьгадта аятай зөөлэн массаж хэгдэhэн мэтэ болоно бшуу. Һайса долёогдоhон хурьган түргэн тэнжэжэ, ябажа захалдаг, эхэнь хурьганайнгаа үнэрые танижа абадаг байна.

Шэнэ гараhан хурьганда эхынь уурагые садатарнь хүхүүлхэдэ hайн гэжэ Нанзад Жалсараевич хөөрэнэ. Тиимэhээ хонидые харууhалагшад Ринчинэй Мандари, Цыбыгэй Нандан гэгшэд хурьганай гаража тэнжэhэн хойнонь hайса хүхүүлхые оролдодог байна.

Тиигээд саашадаа хоёр, гурбан үдэрэй туршада хурьгадые эхэтэйнь байлгажа хоёр, гурбан час болоод лэ хүхүүлжэ байхада hайн гэжэ хонишод хэлсэнэ.

Иигэжэ тэнжээhэн хурьгадта доторой үбшэн хүрэсэгүй байдаг.

Энэ жэлдэ Нанзад Жалсараевичын даадаг отарада хурьга абалга апрелиин түрүүшын үдэрнүүдтэ дүүрээ. Хамта энэ жэлдэ 300 эхэ хонинhоо 333 хурьган абтаба. Абтаhан хурьгад булта тобир тарганудаар тэнжэжэ байна. Үбэлэй hарануудта абтаhан хурьгад мүнөө томонууд болонхой, эхэтэеэ хамта бэлшээридэ ябана. Бүри эртэ абтаhан хурьгад зундаа хайшалагдаха гэжэ Нанзад Жалсараевич мэдүүлнэ. Тиимэhээ ноoho абалга ехэ болохонь.

Нёдондо энэ отарын хонишод толгой бүриhөө хоёр килограммhaa үлүүтэйхэн ноoho хайшалhан юм. Мүнөө жэлдэ тэдэнэр хонин бүриhөө 2,5 килограмм ноoho хайшалха зорилготойгоор ажаллана.

— Энэмнай үшөөл бага байна,—гэжэ ахалагша хонишон Нанзад Жалсараевич хөөрэнэ.—Хонидой үүлтэрые hайжаруулгаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдэхэ ёhотой. Манай эндэ энэ хүдэлмэри урдань муугаар ябуулагдаа. Мүнөө совхоз боложо, энэ хэрэгтэмнай хубилалта болохо ёhотой.

***

Үргэн талын урда захаар хөөбэр сагаан хонид тарашанхай, зүлгэ ногоо шэмхэлэн бэлшэнэ. Бэлшэжэ ябаhан hүрэг хонидто дүтэлэн ерэхэдэмнай ахалагша хонишон Дугаржаб Чимитов Амгалан хүбүүтэеэ хамта хонидоо адуулжа ябаба. Ахалагша хонишон номгон зантай, олон үгэ хүүргүй нүхэр байба. «Ажал, амжалта тухайгаа хөөрэжэ үгыт» гээд тэрээндэ хандахада: «Амжалташье гэхээр юун байха hэм, ажаллажал байгшабди. Хурьгад лэ олоор абтаад, гарзагүйгөөр түлжөө» гэжэ дарууханаар хэдэн үгэ хэлээд харюугаа дүүргэнэ.

Чимидэй Дугаржаб хонишон угтай юм. Тэрэнэй эсэгэ Шагдарай Чимит артелиин байгуулагдахаhаа хойшо хонин ажалда ябаад, наhатай болоходоо хамта ажаллажа ябаhан хүбүүндээ—Дугаржаб Чимитовичтэ хонидоо даалгажа үгэhэн байгаа. Тэрэ гэhэнhээ хойшо Дугаржаб Чимитович Дулгар hамгантайгаа хамта ходоодоо хонин ажалда ябажа, ехэхэн дүршэлтэй болоо, жэл бүри hайн амжалта туйлана.

Дулгар Доржиевна оролдосотой ажалаараа олондоо хүндэтэй болонхой: нютагай зон тэрэниие аймагай Соведэй депутадаар hунгаhан байха юм.

Нёдондо эндэхи хонишод 100 эхэ хонин бүриhөө 100 хурьга абаа hэн. Эдэнэр туйлаhанаараа hанаагаа амараагүй. Хонидоо саг болзортонь ороондо оруулаад, үбэлдөө hайнаар харууhалжа гараа.

Оролдосотой ажалайнь үрэ дүн элеэр харагдана. 361 эхэ хонинhоонь 420 хурьган абтанхай. Нэгэшье хурьган гарзалаагүй. Үбэлэй сагта hайса харууhалагдажа, эдеэлүүлэгдэжэ ондо ороhон хонидой ноoho зүhэниишье ондоогоор харагдана.

Ахалагша хонишон Чимидэй Дугаржаб hамгантайгаа, Амгалан хүбүүтэйгээ, мүн хурьгадые адуулагша Чимидэй Радна, Эрдэниин Бальжима гэгшэдтэй хамта нёдондо зундаа үбэлжэлгэдэ hайса бэлэдхэhэн байна. Тэдэнэр өөhэдынгөө хүсөөр 600 центнер үбhэ сабшажа, хуряажа абаhан юм. Мянга гаран центнер солоомо зөөжэ абаhан байгаа. Эдэ бүгэдэ ажалай хажуугаар эхэ хонидоо бултыень ороондо оруулжа үрдиhэн юм. Тиигээд тэдэнэр үбэлэй хурьгадые абалгада hайнаар бэлэдхээ. Хурьгалхаяа ойртоhон хонидые илгажа, зелёнко, hайхан үбhэ нэмэжэ үгэдэг байба. Хонидоо үдэр бүри уhалдаг байгаа. Иигэжэ hайнаар эдеэлүүлhэн хонидhоо тобир хурьгад абтаба. Ойрын үдэрнүүдтэ эндэхи хонишод хонидой ноoho хайшалжа захалхань.

***

Түгнын үргэн талада «Эрдэм» совхозой хэдэн олон hүрэг хонид байрланхай. Эндэхи хонишодой дунда дүй дүршэлтэй, шадамар хүнүүд олон. Тэдэнэй нэгэн хонид адуулхадаа бэрхэ, нүгөөдэнь хонидой хурьга абахадаа шадабаритай, гурбадахинь хониной үүлтэр hайжаруулха дүршэлтэй. Теэд дутагдалнуудшье олон. Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ, олоной шадабари болгохо хэрэг муу байна гэхээр. Нэгэ иимэ багахан жэшээ абаад үзэе. Мүнөө совхозой олонхи отарануудаар ябаад харахада хонид хашаг шалзада хазуулжа, хорёо бургааhанда бээ үрижэ ноoho гээнэ. Хонидой ноohоной гээлтэтэй тэмсэл hула байна. Теэд суута хонишон Сандак Цыбиков хонидтоо дуст түрхидэг байна. Дуст түрхиhэн хонидто хашаг аhадаггүй шахуу юм байна. Гэбэшье, иимэ бэлэхэн аргын байбашье, олонхи отарануудта хэрэглэгдэнэгүй.

Мүнөө совхозой хонишод партиин ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Бэшэгтэй танилсажа байна. Тэдэнэр хонин ажалда бии байhан дутуу дунданууд элирүүлжэ, хонин ажалаа саашадань хүгжөөхэ, тэрээнhээ ашаг олзо ехээр абадаг болохо арга замуудые бэдэрэн, шэнэ зорилгонуудые урдаа табина.

Агуухэ Октябрийн 40 ойн хүндэлэлдэ

Шэнэ ясли

лан-Удын паровозо-вагонно заой хоёрдохи участок Железноожно районой центрынь болон Байрын хэдэн дабхар гэрнүүд ылдэн холоһоо һайханаар хададаг. Эндэһээ баруун хойшоо, ооржо байһан нарһан модон үүр олон гэрнүүд баригдажа на. Эдэ барилганууд ПВЗ-гэй алгын таһагай хүдэлмэришэ эрхилэгдэнэ.

водой барилгашадай хэһэн хүэри ехэ. Зургаадахи табанжээхинһээ хойшо хэдэн гэрнүүдые ашаглалгада лжа, хүдэлмэришэдэй олохон ые сэбэр һаруул, дулаан байай болгоо. Барилгашад хүдэлидөө түрүү дүй дүршэл хэрэгжэл срэхэ бүри ажалайнгаа эсые дээшэлүүлжэ байна.

бэлэй хүйтэнэй үедэ эдэ барилад хүүгэдэй яслиин байшангай ри табижа дүүргээ һэн. Мүнөө барилгын халуун хүдэлмэри эг дундаа ябуулагдана. Агуухэ ябриин 40-дэхи ойн хүндэлэлдэ эрһэн социалистическэ мурыдэ барилгашад эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, даалгабаряа үлүүлэн дүүргэжэ байна. Барилгашадшулуушад Д. Мелехов, К. Гаврилов гэгшэдэй даадаг бригадынхид һара бүриингөө даалгабарие 100 холо гаран процент дүүргэнэ. Эдэ бригадануудай дундаһаа нүхэд Боенкин, Осипов, Ефремов болон бусад эрхим ажалаараа шалгарна.

—Энэ яслиин байшангай торхые бодхоохо талаар графигаа уридлажа ябанабди. Бэшэ хүдэлмэриеншье түргэхэн дүүргэжэ, ашаглалгада оруулха байхабди. Һайхан гэр болохо даа. Заводоймнай хүдэлмэришэдэй олон үхибүүд эндэ хүмүүжүүлэгдэдэг болохо ха юм. Тиимэһээ бүхы шадабари мэргэжэлээ гарган хүдэлмэрилнэбди,—гэжэ барилгын мастер нүхэр Боенкин хөөрэнэ.—Саашадаа иимэ ясли, уншалгын байшан болон бусад культурна эмхи зургаанай гэрнүүд бүри олоор баригдахань. Юуб гэхэдэ, энэ жэлдэ гүрэнэй урьһаламжада үгэһэн мүнгэмнай нютагай бюджедэй мэдэлээр гаргашалагдаха байна.

С. Черненко.

Үндэгэнэй порошок ехээр гаргана

Мяха-консервын комбинадай ехэ аа сооһоо хүндэ ашаатай состад гаража, холын аян замда морог юм. Энэ хадаа Улан-Удын предприятинуудай нэгэн болохо комбинадай хүдэлмэришэдэй эдбэрилһэн колбаса, консервэ оно. Эдэ үдэрнүүдтэ комбина коллектив ажалай вахтада гсажа, Октябриин һайндэрые жалтаар угтахын түлөө шангаар сэжэ байна.

– Комбинадаймнай коллектив одукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ эбые декабриин 25-да дүүргээд, лэй эсэс хүрэтэр үшөө 2 миллион эригэй продукци гаргаха уялга нхай. Энэ уялгые дүүргэхэ гээ комбинадай завод, цех бүхэнэй элмэришэдэй нангин зорилго боо. Манай цехын хүдэлмэришэд эһэн үгэдөө хүрэхын түлөө бүхы эээ элсүүлэн хүдэлмэрилнэ,— кэ техническэ хэрэгсэлнүүдые үйдбэрилдэг, цехын түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн нүхэр Иванов хөөрэнэ.

Үнэхөөрөөшье үргэнөөр дэлгэрһэн мурысөөндэ комбинадай техническэ хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилдэг цехынхид түрүүлжэ ябана. Тус цехынхид урда кварталайнгаа түсэбые 122 процент хүрэтэр дүүргээд, апрель, май һара соо мүн лэ һайнаар хүдэлмэрилжэ байна. Нёдондо жэлдэ цех сүүдхэ соо үндэгэнэй 4 тонно порошок гаргадаг һаа, мүнөө сүүдхэдээ 5 тонноһоо доошо бэшэ порошок үйлэдбэрилнэ. Цехын хүдэлмэришэд мүнөө бултадаа үдэрэйнгөө даалгабарие үлүүлэн дүүргэжэ байна.

Тиихэдэ модон амһарта дархалдаг цехын коллектив мүн лэ һайнаар хүдэлмэрилжэ, продукци үйлэдбэрилхэ даалгабаряа ходо үлүүлжэ ябана. Нүхэр Синицынэй хүтэлбэрилдэг дархашуулай бригада бочконуудые хэхэдээ ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. **Г. Артемов.**

Продукт худалдан абаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ

Яруунын аймпотребсоюзай комсольско сельпогой наймаалагша ория Савенко наймаанайнгаа түбые уридшалан дүүргэхэ зуураа, дөө ажахын продуктнуудые элээр худалдан абана.

Нүхэр Савенко нёдондо жэл эд раа наймаалха түсэбөө хоёр дан, мүн хүдөө ажахын продуктнууе (мяха, һү, үндэгэ болон бусае) худалдан абаха түсэбөө баһал үүлэн дүүргэжэ, аймаг дотороо рүү һуури эзэлээ һэн.

Урда жэлнүүдтэ туйлаһан амжалтаараа урмашаһан нүхэр Савенко мүнөө ажалайнгаа эршые улам шангадхажа байна. Жэлэй эхинһээ хойшо эд бараа наймаалха, хүдөө ажахын продуктнууд болон түүхэй эд бэлэдхэхэ түсэбөө нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө 10 процентээр үлүүлэн дүүргэбэ.

Мүнөө нүхэр Савенко Октябрьска революциин һайндэр хүрэтэр түсэбөө бүхы талаарнь сүм дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, тэрэнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. **Д. Колмаков.**

Колхоздо ажаллахаяа ошохонь

Ториин аймагай Үлэгшэнэй дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагшад һургууляа дүүргээд бүхы классаараа колхоздо ажаллахаяа ошохо гэжэ шиидэбэд. Иигээд Хрущевой, Молотовой нэрэмжэтэ, «Улаан-Торей», «Улаан-Бургалтай» колхозууд залуу хүдэлмэрилэгшэдые угтан абахань. Һургуулиин дирекци һурагшадые ямар ажалда ябуулха тухай тус колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй хэлсээ. Колхоздо ошохо һурагшадай олонхинь мал ажал дээрэ, барилгын бригадануудта хүдэлмэрилхэ ха.

Тус һургуулиинхид һургуулидаа дүтэ шадар байһан Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна гүүртые шефтээ абаһан юм. Һурагшадай даажа абаһан гүүртэдэ үбэлжэлгэ амжалтатайгаар үнгэргэгдөө. Үбэлжэлгын үедэ һурагшад мал харууһалжа, үнеэ һаажа, тугалай хойноһоо харууһалжа һураһан, фермын тоо бүридхэл һайнаар хэдэг болоһон байна. Гүүртэдэ 12 басагад һаалишадаар хүдэлмэрилөө, тэдэнэй тоодо 10-дахи классай һурагшад Цырен-Дулма Цыренова, Ольга Цыденова, Мария Банзаракцаева, Мария Цыренова гэгшэд байгаа.

Малай фермэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байха зуураа һургууляа дүүргээд, колхоздо ерэжэ ажаллаха гэһэн бодол һурагшадай досоо түрөө юм. Мүн эдэ дүрбэн басагадшье һаалишад болохо гэжэ батаар шиидээ бэлэй.

Мүнөө һурагшад шалгалтынгаа экзаменда бэлдэжэ эхилээ.

Зураг дээрэ: 10-дахи классай һурагшад Ц-Д. Цыренова, О. Цыденова, М. Банзаракцаева, М. Цыренова гэгшэд байна.

П. Натаев.
С. Табдаев.

Владимир ЖАЛСАНОВ

Борьёогой талада

Хэды хүхюун,
хэды хүлгөөтэйбши, Борьёомни,
Хабарай сагта
халюуран зэрэлгээтэжэ байхадаа.
Үрэжэлтэ тэнюун,
үргэн дэлюун таладашни
Үхэр, хонид
хүшууран бэлшээд һайхан даа.
Хара борохон
булжамар агаарта хөөрэжэ,
Халуун ажалай
абяа дууряан жэргэнэ.
Хабар худагы
баян ургаса юрөөжэ,
Хонхо сэсэг
энгэр дээрэш зүүлгэнэ.
Шэнэ газарай
шэмэтэй хүрьһэ урбуулан,
Шэдитэ трактор
түрүүшын буураздаа гаргаба.
Баглайран эбхэрхэ
ерэхэ намарай таряалан
Борьёогой талын
атар хүрьһэнһөө мүндэлбэ.

Г. ЧИМИТОВ

Фестивальна дуун

Эхэ оронойм алиш захада
Элбэгээр зэдэлээ хонгёо дуун.
Эдир наһанай омог хаһада
Эршээ нэмээнэл шангадан.

Түүхын хуудаһа ираад харая,
Түхэл шараймнай элил даа.
Хатуу зоригто залуу үетэн
Халуун тэмсэлдэ илаал даа.
Хүбүүд, басагад, мэндээ хүргэе
Хүсэ шадалай фестивальдаа.
Хангай хүбшэдэ город бодхожо,
Харгы холо руу татаабди.
Артель нютагаа шэнэ болгожо,
Арбай таряагаа таряабди.

Түүхын хуудаһа ираад харая,
Түхэл шараймнай элил даа.
Хатуу зоригто залуу үетэн
Халуун тэмсэлдэ илаал даа.
Хүбүүд, басагад, мэндээ хүргэе
Хүсэ шадалай фестивальдаа.

Залуу зүрхэнэй эршын үедэ
Замай хүшэры дабаабди.
Хаанаш ябаа һаа, ямарш ажалда
Дабхар амжалта туйлаабди.
Түүхын хуудаһа ираад харая,
Түхэл шараймнай элил даа.
Хатуу зоригто залуу үетэн
Халуун тэмсэлдэ илаал даа.
Хүбүүд, басагад, мэндээ хүргэе
Хүсэ шадалай фестивальдаа.

А. БАДАЕВ

Үглөөгүүр

Шалбаагууд һүниндөө
нимгэхэн мүльһөөр хушагдаа,
Шэшэрнэ уляангир
шэмэрүүн жабарта даараһандал.
Бодолгын дохёо.
Унтариһаа һуга харайлдаад,
Үглөөнэй зарядкада
сэрэгшэд гарана һубарилдан.

Холуур гүйлдэжэ,
хүлэрөөд, халаад горьтойхон,
Хүбүүд зэргэлээд,
шалаагаа гаргана һайтар.
Хүйтэн уһаар
толгойгоо угаагаад согтойхон,
Хуурай аршуулаар
сээжэеэ үрэнэ улайтар.

Булад шэнги
зоригынь хатуул сэрэгшэдэй,
Баатарлиг маряатай,
бэеэрээ томонууд, хүдэр.
Иигэжэ һэргээд,
хүсөө тэдэнэр эршэдээд,
Ирахань уставайнгаа
удаадахи хуудаһа мүнөөдэр.

Цыремпил ДОРЖИЕВ

Хабар хээрэ

Булжамуур шубуухайн бүлбэнүүр
аялга
Бүлеэхэн һэбшээнтэй үлхэлдэн
ерээ...
Уужам Загастайм нойрһоо һэреэд,
Уняар манаяа һэбин һуняана.
Марса, хужарта нуга, майлаар
Манай колхозой малнууд миралаа
Хабатай дуулимхан хабарай
хаһада,
Хабтагай поли хабаяа шалгаад,
Ерэхэ нажарай баян ургасын
«Алтан үрэһэ» сээжэдээ жэгнэн,
Хүсэтэ тракторай хүнхинөөн доро
Хамтын ажалай ари дуулана.

Колхозой ургамалай ажахыда ажаллагшадта нэмэлтэ түлбэри үгэхэ тухай

Ажалай нэмэлтэ түлбэри зүбөөр үгэхэ гээшэ хүдөө ажахын культурануудай ургасые болон малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ колхознигуудые урмашуулан зоригжуулдаг гайхамшагта арга мүн гэжэ колхозуудай үни удаанай дүй дүршэл харуулна. Нэмэлтэ түлбэрие бүхы талаһаань, зүбөөр хэрэглэхэ гээшэ колхознигуудай ниитынгээ ажахые улам хүгжөөхэ хэрэгтэнь туһална, мүн лэ олзо доходыеншье ехэдхэнэ.

Гэхэтэй хамта, колхознигуудта нэмэлтэ түлбэри үгэхэ талаар олохон дутагдалнууд бии байгаа. Һайнаар ажалладаг колхознигуудые материальна талаарнь урмашуулха тухай энээнэй урда тээ тусгаар тогтоогдомол заабари байһан юм. Тэрэнэй гол дутагдалынь юуб гэхэдэ ямар нэгэн областиин, хизаарай, республикын бүхы колхозуудта (ажахынь хүгжэлтын хэмжээе болон колхоз бүхэнэй онсо илгаае хараада абангүй) нэгэл адли хэмжээнэй нэмэлтэ түлбэри тогтоогдоһон байгаа. Тиимэ туладаа үнэн сэхээр, оролдосотой бэрхээр ажаллажа, нормоё үлүүлэн дүүргэдэг колхознигуудые зүбөөр урмашуулха болон колхозуудай эдэбхи үүсхэлые бүри дээшэлүүлхэ хэрэгтэ һаад тойбо ушаруулдаг байгаа.

Хүдөө ажахые эрид хүгжөөхэ талаар Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын абаһан хэмжээ-ябуулгануудай ашаар колхозууд эмхидхэлэйнгээ, экономическа талаараа бэхижээ. Колхозууд хамтынгаа ажахые эрхилхэ баян дүй дүршэлтэй, мэргэжэл шадабари ехэтэй хүтэлбэрилэгшэдтэй болонхой. Гүрэн түрын, бүгэдэ колхозуудай талые хараадаа абалсан, колхозууд мүнөө өөһэдөө хамтынгаа ажахые хүгжөөхэ замые түсэблэнэ. Иимэ үедэ ниитын ажахые хүгжөөхэ талаар колхозуудай үүсхэл эдэбхиие саашадань ехэдхэхэ, колхознигуудые материальна талаарнь урмашуулгые улам һайжаруулха ушартай болоо. Энээниие хараадаа абажа, «Колхознигуудта һара бүридэ аванс үгэхэ ба колхозуудтахи нэмэлтэ түлбэри тухай» тогтоол соогоо КПСС-эй ЦК энээнэй урда тээ колхозуудта үгтэдэг нэмэлтэ түлбэри хуушараа гэжэ тэмдэглээ һэн. Бригада, звенонуудай, малшадай, МТС-эй тракторна бригаданuудай хүдэлмэрилэгшэдэй, колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй хүдөө ажахын культурануудай ургасые, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээд байхадань, хүдөө ажахын артельнүүд нэмэлтэ түлбэри болгон таряа талха, мүнгэ ямар хэмжээгээр үгэхэ тухайгаа өөһэдөө шиидхэдэг болохыень КПСС-эй ЦК болон СССР-эй Министрнүүдэй Совет дурадхаа.

Республикымнай олохон колхозуудта нэмэлтэ түлбэри үгэлгые гуримшуулха хэрэгтэ горьтой анхарал табигдана. Нэмэлтэ түлбэрие гуримшуулха тухайда зохистой, һайн дурадхалнуудшье оруулагдана. Зүгөөр олохон колхозуудта мал ажалда ябадаг хүнүүдтэ нэмэлтэ түлбэри үгэлгые һайжаруулбашье, поли дээрэ хүдэлдэг хүнүүдэй түлөөһэндэ биратай хубилалта хэгдээдүй байһаар. Олохон колхозууд хуушанайхяараал хараадуулан нэмэлтэ түлбэри үгэнэ. Таряан ажалда, малай тэжээл ургуулгада үгтэдэг нэмэлтэ түлбэри саашадаа улам гуримшуулагдаха байна. Мүнөө республикымнай зарим колхозуудта үгтэдэг нэмэлтэ түлбэри тухай хаража үзэе.

Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоздо орооһото культура бүреэр түсэбһөө гадуур абтаһан ургасын 20 процентнь бригадануудта нэмэлтэ түлбэри болгон үгтэдэг. Тиихэдээ энэнь бүхы орооһото культурануудай ургасаһаа дулдыдадаггүй. Кукуруза, корнеплод ба тэжээлэй культурануудаар түсэбһөө гадуур абтаһан ургасын 2 процентыень гү, али мүнгөөр үгтэдэг. Үбһэ сабшалгада ябаһан колхознигуудта сабшаһан үбһэнэйнь 7 процентые ажалта үдэртэнь үгэдэг юм. Үбһэндэ ябагшадта сабшагдаһан үбһэнэйнь мүн лэ 7 процентые ажалта үдэрыень харалсажа хубаадаг. Сабшалан уһалагшадай баян ургаса хуряахадань абтаһан үбһэнэйнь 10 процентые үгэнэ.

Гадна «Коммунизм» колхоздо таряан ажалай бригадануудта мүнгэн шан тогтоогдонхой. Тиин гектар бүриһөө 12 центнерһээ доошо бэшэ орооһото культурануудай ургаса абаһан бригадануудта 7 мянган түхэриг, гектарһаа арбан центнерһээ доошо бэшэ ургаса абаһан бригадануудта 5 мянган түхэриг үгтэдэг. Бригадада үгтэһэн шангые гэшүүдтэнь жэлэй эхинһээ хойшо олоһон ажалта үдэрэйнь зэргээр хубаадаг.

Колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ, агрономдо иимэ хэмжээгээр нэмэлтэ түлбэри мүн лэ тогтоогдонхой. Таряан ажалай бригадын бригадиртa бригадын юрын гэшүүндэ орходоо 20 процентээр дээшэ, тоо бүридхэгшэдэ бригадирай абадаг нэмэлтэ түлбэриин хахадые, түрүүлэгшэдэ бригадирай абагшаһаа 30 процентээр дээшэ, агрономдо болон түрүүлэгшын орлогшодо түрүүлэгшэдэ үгтэдэг нэмэлтэ түлбэриин 80 процентые үгэхэ гэхэ мэтэ.

Хайшан гэжэ, ямар хэмжээгээр нэмэлтэ түлбэри үгэхэ тухай урдань байһан заабари энэ «Коммунизм» колхоздо балай хубилгагдангүй хэрэглэгдэнэ. Тиигээдшье ороoһо таряа ургуулха түсэбөө бүхыдэнь дүүргээгүй аад, ямар нэгэн ороoһото культураар түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэдэнь, тэрээгээрнь нэмэлтэ түлбэри үгэхэ гээшэ буруу гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Юундэб гэхэдэ ороoһото культурануудай али нэгээрнь түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн бригада хэдэн зуун центнер талха таряа нэмэлтэ түлбэридэ абаха болоно. Гэхэтэй хамта бэшэ гол шухала культурануудаар, жэшээнь, шэниисэ, гречихэ, просоор түсэбөө дүүргээгүй байгаа һаа, тэрэ бригада колхозоо ехээр хойшо татаха. Эрхимээр ажаллажа ябаһан колхознигуудые урмашуулха талаар «Коммунизм» колхоздо хэрэглэгдэдэг гуримай шэнэ юумэниинь гэхэдэ бригадануудта үгтэдэг мүнгэн шан болоно. Зүгөөр энээнэй хэр таарамжатай байһые колхозууд өөһэдөө хаража үзэхэ ушартай.

Бичурын аймагай Гушадай сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоздо таряан ажалай бригаданuудай уһалагдадаггүй участогуудһаа гектарай 8 центнерһээ доошо бэшэ ороoһото культурануудай ургаса абаа һаань, бүхы абтаһан таряанайнь 0,5 процентые нэмэлтэ түлбэридэ үгэнэ. Саашадаа га бүриһөө 9 центнер ороoһо таряа абаа һаань—1 процентыень, 10 центнер һаань—1,5 процентыень, 11 центнер һаань—2 процентыень, 12 центнер ба дээшэ һаань—2,5 процентыень нэмэлтэ түлбэридэ үгэдэг юм. Хэрбээ уһалагдадаг участогуудһаа гектар бүриһөө 12 центнер ургаса таряа абаа хадань, бүхыдөө абтаһан таряанайнь 1,5 процентыень, 13 центнер һаань—2 процентыень, 14 центнер ба дээшэ һаань—2,5 процентыень үгэнэ.

Гектар бүриһөө 100 болон зууннһаа дээшэ центнер кукурузын ногоон тэжээл абахадань тонно бүхэнэй 3 түхэриг хараатайгаар нэмэлтэ түлбэри тогтоогдонхой.

Ямар нэгэн культура тарилгаар абтаһан нэмэлтэ түлбэри колхозой бригадануудай гэшүүдтэ болон трактористнуудта хубаахадаа, тэдэнэй ажалта үдэрэйнь зэргээр үгэдэг юм.

Гадна Калининай нэрэмжэтэ колхоздо хахалагдадаг газар, сабшалан уһалалгада ба поли, сабшаланда шэбхэ гаргалгада нэмэлтэ түлбэри тогтоогдонхой. Жэшээнь, гектар бүриһөө 12 центнер ороoһо таряа, гектарай 100 центнер сахарна свёкло абаа хадань, уһалагдаһан гектар бүриинь 10 түхэриг мүнгэ, 12 килограмм таряа үгэхэ; хэрбээ гектар бүриһөө 12,0 центнер ороoһото культурын ургаса ба гектар бүриһөө 105 центнер сахарна свёкло абаа һаань, 15 килограмм таряа, гектар бүриһөө 13,2 центнер ороoһо таряа ба 110 центнер сахарна свёкло абахадань 20 килограмм таряа үгэхэ байна.

Һайнаар уһалагдаһан газарай гектар бүхэндэ табан түхэриг мүнгөөр, сабшалан дээрэ шэбхэ гаргаха, тараахада тонно бүхэнэй 3 түхэриг үгэдэг. Хахалһан газараа, сабшалангаа уһалха, шэбхэ гаргаха түсэбөө саг соонь дүүргүүлһэн бригадирнуудта 200 түхэриг мүнгөөр нэмэлтэ түлбэри үгтэнэ.

Колхознигуудые материальна талаарнь урмашуулха ба сахарна свёклые улам ехээр таридаг болохын зорилгоор Калининай нэрэмжэтэ колхозойхид нэмэлтэ түлбэри тогтоогоо. Жэшээнь, гектар бүриһөө 50 центнер сахарна свёкло абаа һаань 2 ажалта үдэр, 2 түхэриг мүнгэн; 50-һаа 100 центнер хүрэтэр—2,5 ажалта үдэр, 3 түхэриг мүнгэ; 100-һаа 150 хүрэтэр — 3 ажалта үдэр, 4 түхэриг мүнгэ; 150-һаа 200 хүрэтэр—3 ажалта үдэр, 5 түхэриг; 200-һаа дээшэ центнер ургаса абаа хадань—3 ажалта үдэр, 6 түхэриг мүнгэ центнер бүхэндэ абаха.

Түсэбһөө гадуур сахарна свёкло ургуулхадань, тэрэнэйнь хахад сэнгые ба центнер бүхэнэй 0,5 ажалта үдэр звеногой гэшүүдтэ үгэхэ.

Тус колхозой колхознигуудта, МТС-эй тракторна бригадануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ нэмэлтэ түлбэри үгэхэ гурим урдань республикымнай колхозуудта хэрэглэгдэдэгтэ орходоо ондоо байна. Ажалшадые урмашуулха энэ гурим бэшэндэ орходоо зохистой, колхозуудай анхаралаа табимаар гэжэ һанагдана.

Гэхэтэй хамта энэ Калининай нэрэмжэтэ колхоздо хахалһан газар уһалһанай түлөө гектар бүриин 10 түхэриг, сабшалангай—5 түхэриг үгэхэ гээшэ арай ехэшэг гэлтэй. Яахадаа эндэ нэмэлтэ түлбэринь ехэ болооб гэхэдэ тус колхоз хахалагдаһан газараар, сабшалангаар багахан. Тиигээдшье сабшалан таряалангайнь газар һубаг канаваһаа бэшэ, харин һайрамай уһаар уһалагдадаг.

Малай үбһэ тэжээл улам ехээр бэлдэдэг болохын зорилгоор Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо тогтоогдоһон нэмэлтэ түлбэри боломоор байна. Эндэхи сабшалан уһалагшадта иимэ хэмжээгээр нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг юм. Хаһа болзор соонь, майн 5-һаа 20 болотор нэгэ дахин газараа уһалһанайнь түлөө гектар бүриин 50 мүнгэ, хоёрдохёо—майн 25-һаа июниин 10 болотор уһалхадань—60 мүнгэ, гурбадахяа хараалһан болзортоо июниинь 15-һаа 30 болотор уһалхадань—80 мүнгэ үгэхэ гэхэ мэтэ.

Мүн сабшалан уһалагшадай үбһэ ургуулха түсэбөө дүүргэһэнэйнь зэргээр нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг байха юм. Жэшээнь, үбһэ абаха түсэбөө 90-һээ 95 процент хүрэтэр дүүргэхэдэнь, хуряажа абаһан центнер үбһэндэнь 15 мүнгэ, 95-һаа 100 процент хүрэтэр—17 мүнгэ, 100-һаа 110 хүрэтэр—20 мүнгэ, 110-һаа дээшэлхэдэнь — 25 мүнгэ үгэнэ.

Кукуруза, тэжээлэй корнеплодуудые ургуулагшадай хаһа саг соогоо, һайн шанартайгаар газараа уһалаад байхадань иимэ хэмжээгээр нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг юм. Нэгэдэхеэ уһалхадань гектарай 2 түхэриг үгэнэ, хоёрдохёо уһалхадань—3 түхэриг, гурбадахяа уһалхадань —4 түхэриг мүнгэ үгэнэ.

Мүн силостэ орохо кукуруза, тэжээлэй корнеплодуудые ургуулха түсэбөө дүүргэхэдээ, колхознигууд нэмэлтэ түлбэри абадаг. Жэшээнь, силостэ орохо кукуруза ургуулха түсэбөө 100 процент дүүргээд байхадань, кукурузын тонно силос бүхэндэ 50 мүнгэ нэмэлтэ түлбэри, зууһаа дээшэ процент дүүргэхэдэнь 80 мүнгэ үгэхэ. Тэжээлэй корнеплодуудаар түсэбөө 100 процент дүүргэхэдэнь тонно бүхэнэй 30 мүнгэ, зууһаа дээшэ процент дүүргэхэдэнь—50 мүнгэ үгэнэ гэхэ мэтэ.

Тэжээл бэлэдхэһэнэй түлөө үгтэдэг нэмэлтэ түлбэри колхоз бүхэндэ адли хэмжээнэй байха ёһогүй. Юундэб гэхэдэ энэ хадаа сабшалангай, силостэ орохо кукурузын, тэжээлэй корнеплодуудай, уһалагдадаг сабшалангай, хахалагдаһан газарай талмайһаа сүм дулдыдажа зохёогдодог. Тиимэ туладань колхоз бүхэн тэжээл бэлэдхэлгээр нэмэлтэ түлбэри тогтооходоо өөһэдынгөө онсо эрхэ байдалые һайса хараадаа абаха зэргэтэй.

Хүдөө ажахын культурануудай хэды шэнээн ургаса бүхыдөө хуряагдааб, тэрээнһээнь хэды процентыень нэмэлтэ түлбэридэ үгэхэ гэһэн гурим Кабанскын, Түнхэнэй болон бусад зарим МТС-үүдтэ хэрэглэгдэнэ.

Нэмэлтэ түлбэри үгэхэ тухай гуримые Кабанскын МТС Бичурын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозойхидол адляар тогтоогоо. Гадна Кабанскын МТС-эйхид бүхыдөө абтаһан ургасын зарим хубиие нэмэлтэ түлбэридэ үгэхэһөө гадуур, түсэбһөө үлүү абтаһан ургасын 25 процентыень бригадануудта үгэхые дурадхана. Бүхы дээрээ абтаһан ургасын хэды хубииень нэмэлтэ түлбэридэ үгэхэһөө гадна, үшөө түсэбһөө гадуур абтаһан ургасын 25 процентые үгэхэ гуримые колхозууд үшөө һайса зүбшэн хэлсэхэ болоно.

Бүхыдөө абтаһан ургасын зарим хубиие бригадын ямар ургаса ургуулхадань нэмэлтэ түлбэридэ үгэхэб гэжэ элирхэйлхэ шухала. Энэ талаар нэмэлтэ түлбэридэ үгэхэдөө һүүлэй хэдэн жэлдэ дунда зэргээр ямар ургаса абаһыень хараада абабал зохистой гэжэ Кабанскын МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд дурадхана. Жэшээлбэл, тус МТС-эй харьяата Пушкинай нэрэмжэтэ колхоз һүүлэй табанжэлэй туршада жэл бүри дунда зэргээр 8,5 центнер ороoһото культурануудай ургаса абаһан байна. Тиимэ хадань гектар бүриһөө 9 центнер ороoһо таряа бригадын абахадань, бүхыдөө абтаһан ургасынь 0,5 процентые нэмэлтэ түлбэри болгон үгэхэ гэжэ тэдэ хараална. Иигэжэ нэмэлтэ түлбэри үгэхэ гуримые юрэнхыдөө зүбшөөхөөр. Зүгөөр һүүлэй хэдэн жэлдэ таряанай ургасын ямар байһые ганса хараада абаха бэшэ, харин бороо хуратай, ургаса таряанай ургахаар жэлнүүдтэнь абтаһан ургасые хараадаа абаа һаа зохистой. Тиихэдээ ехэ ганданги жэлнүүдыень хараада абахагүй болоно. Мүн лэ бригадануудта һүүлэй хэды жэлнүүдтэ дунда зэргээр ехэ ургаса абаһанайнь түлөө бэшэ, харин дунда зэргээр абтаһан ургасаһаа дээшэлүүлхэдэнь нэмэлтэ түлбэри үгэбэл таарамжатай байна.

Колхознигуудта, тракторна бригадын хүдэлмэрилэгшэдтэ нэмэлтэ түлбэри үгэхэ тухай гуримые республикымнай зарим колхозуудай жэшээ дээрэ үндэһэлэн бэшэбэбди.

Ургамалай һалбарида ажаллажа ябаһан колхознигуудай ажалай гол түлбэри, илангаяа нэмэлтэ түлбэрие гуримшуулха хэрэгтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй анхаралые хандуулха зорилго энэ бэшэг соо табигдаа.

А. ИВАНОВ, В. ПЛАСТИНИН, В. МАДАДАЕВ, В. ПЛИШКИН.

Манай республикын һонин

„Ажалшадай депутадуудай Соведүүд" гэһэн шэнэ журнал захия

«Ажалшадай депутадуудай Соведүүд» гэһэн, һара бүри гаража байха шэнэ журнал 1957 оной июль һараһаа хэблэгдэжэ эхилхэнь. Соведүүд тухай теоретическэ статьянууд журналда толилогдожо, Соведүүдэй, мүн тэдэнэй гүйсэдхэхэ, зургаануудай ажал хүдэлмэри үргэнөөр харуулагдажа байха юм. Мүн депутадуудай ажалай тухай бэшэгдэжэ, уншагшадай асуудалнуудта харюу үгтэжэ, элдэб асуудалаар консультаци, толилогдожо байха.

Журналай үнэнь жэлэй дүүрэтэр 15 түхэриггэ, нэгэ һараар захихада 2 түх. 50 мүнгэтэ.

Энэ журнал захилгые 1957 оной июниин 15 болотор дүүргэхэ гээшэ хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй, газетэ журнал тараадаг ниитын түлөөлэгшэдэй шухала хэрэг болоно. **П. Разницын.**

Түсэбһөө гадуур нүүрһэ малтана

Галуута-Нуурай шахтёрнууд Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо түсэбһөө гадуур 26 мянган тонно нүүрһэ Эхэ орондоо үгэхэ уялга абаһан байгаа.

Мүрысөөндэ мүнөө үедэ №7, 8 шахтынхид түрүүлжэ ябана. Апрель һарын, мүн майн түрүүшын хахадай түсэб эндэ үлүүлэн дүүргэгдээ. Нүхэр Никифоре[illegible] хүтэлбэрилдэг нэгэдэхи участогай шахтёрнууд һарынгаа түсэб 105 процент дүүргээ. Хоёрдохи участогайхид май һарада бүри һайн амжалта туйлана. Тэдэнэрэй ажалай бүтээсэ 116 процент болоно.

Тус шахтынхид хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэжэ, машина техникэеэ һайнаар ашаглаһанай ашаар апрель соо 122 мянган түхэриг алмаба. **М. Федоров.**

Баскетбол

Баскетболоор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн боложо байна.

Хэдэн үдэрэй туршада болоһон мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёһоор «Буревестник» бүлгэмэй баскетболистнууд «Звездагай» ба ПВЗ-гэй командануудые шүүгээд, финалда наадаха эрхэ олобо.

Зооветинститудай студентнэр «Байкалай» командые шүүгээ.

«Авангард» бүлгэмэй спортсменууд ба Зэдын комбинадай баскетболистнуудай хоорондо болоһон мүрысөөн ехэ һонирхолтойгоор үнгэрөө. Мүрысөөн хоёр талаһаа эрид шанга добтолгоор эхилээ. Гэбэшье, авангардынхид һайн бэлэдхэлтэй байжа, илалта туйлаһан байна. **А. Игумнов.**

Кукурузые нютагжуулхын түлөө

Алим жэмэсэй баян ургаса хуряадаг садовод Григорий Тимофеевич Попков Иволгынгаа аймагта гансашье эрхим ажалаараа суурхадаг бэшэ, мүн туршалгын горьтой хүдэлмэри хэжэ байдагаараа мэдээжэ болонхой юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ манай эндэ кукурузын ехээр таригдадаг болоходо үбгэн садовод, энэ шэмэтэ ургамалые нютагжуулалсаха зорилгоор, хэдэн сортын үрэһэ тарижа, туршалга хэдэг болоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ сад соогоо багахан газарта кукурузын 22 ондоо сортын үрэһэ тариһаниинь булта ехэ үндэрөөр ургаа. Гансал «Сибирская коричневая», «Стекловидная» гэжэ хоёрхон сортнь хүсэд эдеэшэжэ, хатуужаһан буурсагуудые үгөө.

—Эды олон сортын кукуруза ургуулжа туршаад байхадаа манай эндэ энэ хоёр сортол үлэмжэ һайнаар таараха гээшэ ха гэжэ тухайлаад байнаб. Тиибэшье үшөөл туршахаар,—гэжэ Григорий Тимофеевич хөөрэнэ.

Мүнөө жэлдэ үбгэжөөл нёдондо хуряаһан хоёр сортынгоо үрэһэ тарихаяа бэлдэжэ байна.

Мүнөө Григорий Тимофеевич кукурузынгаа үрэһые уһанда дэбтээгээд, хордоод, наратай дулаахан газарта ургуулжа байна. Һая орооһонһоонь гаража байһан нарай эшэнүүдэй һүниндөө хүлдэшэхэгүйнь тула хүбхэн доро ургуулагдана. Тиигээд эшэнүүдэйнь горьтой хоноор ургаһан хойно сад соо абаашажа тариха юм. Хэрбээ энэ газар дээрэ нёдондонойхидол адли буурсагуудай хуряагдаа һаань, хойто жэлдэ Булганинай нэрэмжэтэ колхоз 20-ёод гектарта тариха нютагтаа ургаһан өөрын үрэһэтэй болоод байха. **Д. Цыренжапов.**

Эд бараа элбэгээр худалдана

Зэдын аймагай Үшөөтэйн сельпо (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыренов) худалдаа наймаа һайнаар эмхидхэжэ, һараһаа һарада эд бараа наймаалха түсэбөө ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Жэлэй эхинһээ хойшо энэ сельпогой магазинуудта «М-72», «ИЖ-49» маркын хэдэн мотоцикл, колхозуудай барилгада хэрэгтэй зүйлнүүд, радиоприёмник, оёдолой, һүнэй машинанууд, орон, мүн элдэб эдеэ хоолой зүйл элбэгээр наймаалагдаба.

Сельпогой хүдэлмэрилэгшэд колхозуудай холын малшадые тариан ажалай бригадынхидые хэрэгтэй зүйлнүүдээрнь саг соонь элбэгээр хангахын тула ехэхэн оролдолго гаргана. Тэдэнэр һайн һайн эд бараанай ерэхэдэ эгээн түрүүн фермэ, бригадануудта абаашажа наймаалдаг. Мүн малшадай үдэрэй эмхидхэгдэхэдэ, нэмэлтэ түлбэри хубаалганаар малшадта эд бараа элбэгээр абаашадаг юм. Тус сельпогой нүүдэл наймаа эмхидхэгшэ нүхэр Д. Молонов һая нэгэ үдэрэй туршада аяар 23 мянган түхэригэй эд бараа малшадта худалдаһан байна. Сельпогой магазинууд эд бараа наймаалха түсэбөө һара бүри муу бэшээр дүүргэнэ. Энэ үедэ сельпогой хүдэлмэрилэгшэд Агууехэ Октябрьска революциин һайндэрые ажалай бүри ехэ амжалтаар угтахын тула эдэбхитэйгээр тэмсэжэ байнад.

Хүдөөгэй ажалшадые һайнаар хангахын түлөө сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Цыренов ехэхэн оролдолго гаргадаг. Энэ нүхэрэй хүтэлбэри доро тус сельпо хэдэн жэлдэ удаагуур мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсана. Нёдондо жэлдэ «Центрсоюзай» правлени нүхэр Цыреновтэ «Советскэ худалдаа наймаанай эрхим хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн нэрэзэргэ олгоһон байна. **К. Доржиев.**

ЯРУУНЫН АЙМАГТА

Сабшалан уһална

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой луговодууд 1000 гаран гектар сабшалан уһалаа. Тэдэнэр гектар бүриһөө 20 центнер үбһэ хуряахаар хараална.

Колхозой барилга

«Путь социализма» колхозой центр Гоондо тосхон 2 жэлэй туршада болбосон түхэлтэй боложо байна. Эндэ 20 гаран шэнэ гэрнүүд баригдаа, хүдөөгэй клуб заһабарилагдаа. Мүнөө жэл үшөө 10 шэнэ гэр, шубуунай, гахайн, хониной байра, гараж баригдахань. Барилгада хэрэгтэй болохо 2200 кубометр модон бэлдэгдэнхэй.

Түмэрэй хаядаһа суглуулна

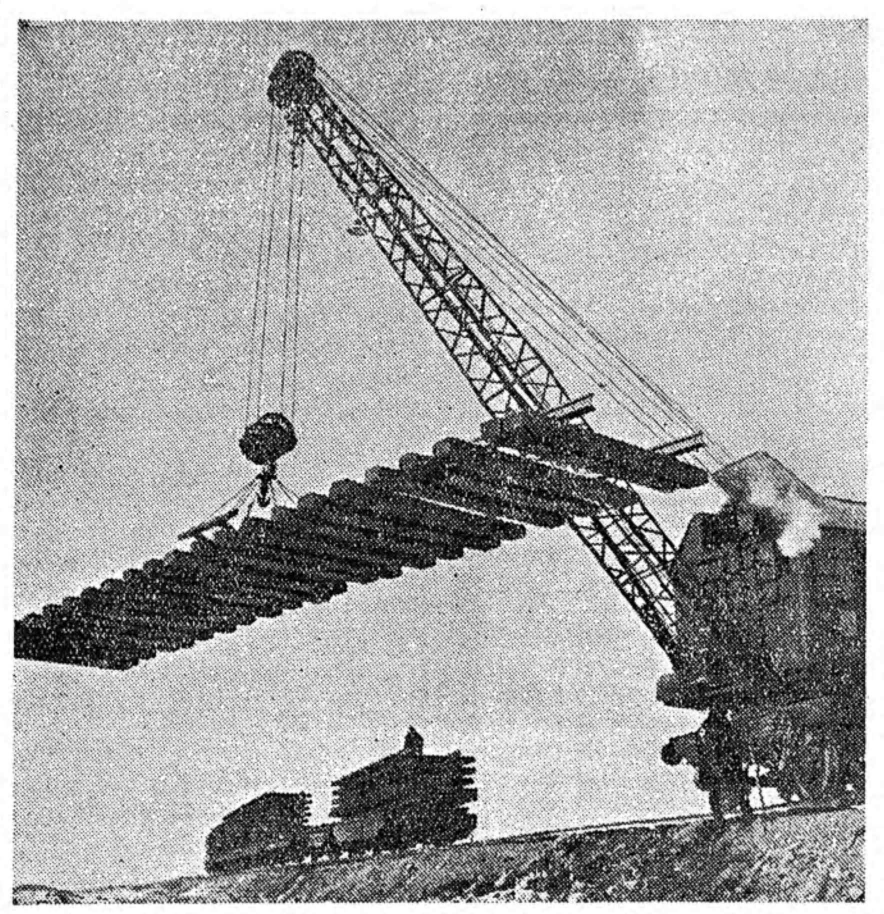
Исингын эхин һургуулиин һурагшад 8 центнер шэрэм, 3200 килограмм түмэрэй хаядаһа суглуулжа, Гүндын сельподо тушааба. 4-дэхи классай һурагшад Ж. Занданов, А. Цырендашиев, Н. Семенов, Д. Дансаранов гэгшэд тус бүридөө 200 килограмм түмэрэй хаядаһа суглуулһан байна.

Һаалишадай амжалта

Маленковой нэрэмжэтэ колхоз аймаг соогоо һү һаалгаар түрүүлжэ ябана. Ажахын 7 һарын дүнгөөр эндэ үнеэн бүриһөө 726 литр һүн һаагдаа. Энэнь нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө 239 литрээр ехэ юм. Һаалишад Ц. Х. Доржиева, Ц. Доржиева, Д. Базарова гэгшэд 938—1151 литр һү һаажа мүрысөөндэ түрүүлбэ.

В. Байбородин, М. Яковлев.

Хани барисаанай харгын барилгада

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: полотнонууд табигдажа байна. ТАСС-эй фотохронико.

Һамаралгын шэнэ газар Пекиндэ нээгдэбэ

ПЕКИН, (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, зургаан бассейнтэй һамарха шэнэ газар Пекиндэ нээгдээ.

Энэ һамарха газар 50 мянган дүрбэлжэн метр талмай эзэлнэ. Энэнь ниислэл хотын урда хубидань баригдаа. Тон ехэ бассейнниинь 50х30 метр хэмжээтэй, мүн тэндэ электрын гэрэл оруулагданхай, гадна 6 мянган хүнэй һуури зохёогдонхой. Тиихэдэ уһан доро хүнэй карточка абаха түхеэрэлгэ эндэ бии.

Мүнөө зун шэнэ бассейндэ Хитадай болон Японой спортсменүүд һамаралгаар мүрысэхэ байна.

Тайбэй дээрэ болоһон хүдэлөөнтэй дашарамдуулан США-дэ иимэ мэдүүлгэнүүд хэгдэнэ

НЬЮ-ЙОРК, майн 30. (ТАСС). Американецуудта эсэргүү хүдэлөөнэй Тайвань дээрэ болоһонһоонь хойшо Хитадай Арадай Республика тушаа США-гэй ябуулдаг политикань Америкэдэ шүүмжэлэгдэдэг болоо.

Тайвань дээрэ байһан Америкын сэрэгэй тоо хороогдохо ёһотой, мүн өөдэлхэеэ болиһон Чан Кай-шида багаар туһаламжа үзүүлдэг болохо гэжэ олон конгрессменүүд мэдүүлдэг болобо. Америкын туһаламжа үзүүлдэг байһанһаань лэ Чан Кай-ши үшөө торожо байна, харин туһаламжын үзүүлэгдэхэеэ болиходо Чан Кай-ши һалаха гэжэ «Вашингтон пост энд таймс геральд» газетэ тэмдэглэнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ Чан Кай-шиие дэмжэхын тулада США 2750 миллион доллар гаргашалба гэжэ сенатор Фулбрайт тэмдэглээд, Америкын сэрэгүүдые олоор хилын саана байлгаха тухай асуудалые хаража үзэхэ гэһэн эрилтэ табяа.

Сенаторнууд Джонсон Гор хоёр үсэгэлдэр сенадта үгэ хэлэхэдээ, гансал Тайвань дээрэ бэшэ, харин ондоо оронуудташье байдаг Америкын сэрэгэй тоое хороохо гэһэн эрилтэ табиба. «Ондоо оронуудта буһалгаанай болохые хүлеэжэ байнгүйгөөр, эдэ оронуудта байһан сэрэгэйнгээ тооё хороогоо һаамнай дээрэ» гэжэ Джонсон хэлээ.

Иорданида США-гэй сэрэгэй база байгуулха түсэб тухай Египедэй газетэ иигэжэ бэшэнэ

КАИР, майн 30. (ТАСС). Англиин сэрэгэй Иорданиһаа гаргагдахада, тэндэ США сэрэгэй база байгуулхань гэжэ дуулахадаа араб оронуудай олониитэ зон ехээр һанаата боложо байна.

Иорданиһаа англиинхидай арилхадань, мүнөө тэндэнь америкынхид ерэхэнь гэжэ «Аш-Шааб» газетэ тэмдэглэнэ. «США мүнгэ зөөреэрээ мэхэлжэ, энэ нютагые мэдэлдээ оруулхаяа байна» гэжэ газетэ бэшэнэ.

Ядерна буу зэбсэгэй туршалгые болюулха[illegible]

АФИНЫ, майн 30. (ТА[illegible]). Ядерна буу зэбсэгэй туршалгые[illegible] люулхын түлөө тэмсэл майн 28[illegible] эхилэн, Грецидэ боложо ба[illegible]. Ороной студентнүүд, мүн һураг[illegible] энэ тэмсэлые эрхилнэ.

БУДАПЕШТ, майн 30. (ТАС[illegible]). Атомна, водородно буу зэбс[illegible] туршалгые дары болюулха [illegible] Венгриин эрдэмтэдэй мэдү[illegible] майн 30-най газетэнүүдтэ толи[illegible]доо.

Ядерна буу зэбсэгэй турша[illegible] болюулхын түлөө бүхы дэлх[illegible] арадуудай тэмсэжэ байхада[illegible] Венгриин эрдэмтэд энэ тэмсэ[illegible] хабаадангүй байжа шадахагүй[illegible]жэ энэ мэдүүлгэ соо хэлэгд[illegible] Ядерна буу зэбсэгэй туршал[illegible] ямар ехэ аюултай байһыень [illegible] зондо ойлгуулжа үгэхэ гээшэ [illegible]най нангин уялга мүн. Эрдэм у[illegible]най туйлалтануудые хэрэглэн [illegible]зониие алуулха, хүн түрэлт[illegible] байгуулһан баялигые үгы хэхэ[illegible] һанаашалгые билэнэр эрил[illegible]руушаанабди гэжэ мэдүүлгэ соо[illegible]лэгдэнэ.

ВНР-эй Наукануудай академ[illegible] президент Иштван Русняк, ВНР[illegible] Наукануудай академиин генера[illegible]на секретарь Тибор Эрдеигруз [illegible]лон Венгриин бусад элитэ эрдэм[illegible] мэдүүлгэдэ гараа табяа.

Н. Т. ГАРМАЕВА

РСФСР-эй габьяата артис[illegible] Норма Трофимовна Гармаева [illegible] шэтэйдөө наһа бараба.

Н. Т. Гармаева Бурят-Монго[illegible] драмын театрай үнинэй хүдэлмэ[illegible]лэгшэдэй нэгэниинь юм. Эндэ нү[illegible] Гармаева 1943 он хүрэтэр хүдэ[illegible]һэн. Москвагай гүрэнэй театрал[illegible] искусствын институдые дүүргэ[illegible]нэйнгээ һүүлээр Н. Т. Гарма[illegible] оперо, баледэй театрта артистка[illegible] һүүлээрньород, бурят драм[illegible] театрнуудта, мүн филармонида [illegible]жиссёроор, Улан-Удын хүгжэ[illegible] училищида багшаар 1947 он[illegible] эхилэн хүдэлмэрилһэн байна.

Н. Т. Гармаева ниитын хүдэл[illegible]ридэ эдэбхитэйгээр хабаада[illegible] байгаа. Бурят-Монголой Гүрэ[illegible] филармонида, Пионернүүдэй орд[illegible]до нүхэр Гармаева партийна ор[illegible]низациин секретаряар хүдэлөө [illegible].

Н. Т. Гармаева оюун бэлигтэ [illegible]тистка байһан юм. Хэдэ хэдэн ро[illegible]нуудта һайнаар наадаһан [illegible] Москвада болоһон бурят-мон[illegible] искусствын декадын үедэ Н. Гармаевагай бэлигтэ наадани[illegible] эрхимдэ сэгнэгдэжэ, РСФСР-эй БМАССР-эй габьяата артист[illegible] нэрэзэргэ олгогдоод, «Хүндэлэ[illegible] Тэмдэг» орденоор шагнагда[illegible] байна.

Хайрата Н. Т. Гармаевагай [illegible]руул һайхан дурасхаалые сэдых[illegible] дээ үни удаан хадагалжа ябах[illegible]ди.

Таниха нүхэдын[illegible]

Ажал эрдэм хоёрто адли тэгшэ хүнүүдые хүмүүжүүлэе

Политехническэ һуралсалые саашадань хүгжөөжэ, һурагшадые ажалай дүршэлтэй болгохо гэһэн КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, 1956—1957 оной һуралсалай жэлдэ Загастайн дунда һургуули ажалаа шэнэ, туршалгын түсэбөөр, ябуулжа эхилһэн байгаа.

Мүнөө һуралсалай жэл дүүрэжэ байна. Энэ хугасаа соо шэнэ түсэбөөр юун хэгдээб? Бурят,ород классуудта бүхы предмедүүд түрүүшын үдэрһөө шэнэ түсэбэй ёһоор заагдажа эхилээ һэн. Бурят,ород классуудта литература, түүхэ, географи, хими болон физикын хэшээлнүүдэй часууд хороогдоһон, 8—10-дахи классуудай һурагшадые үйлэдбэритэй танилсуулхын тула шэнэ предмедүүд заагдажа эхилһэн, ахалагша классуудта тусхай курсанууд, һуралсалай жэлэй һүүлээр 5—9-дэхи классуудта һуралсалай-үйлэдбэриин практика бии болгогдоһон байна.

8-дахи классайхид шэнэ программаар һуралсажа, хүдөө ажахын машинануудые үзэбэ. Мүн практическа хэшээл хэхэдээ комбайнерай туһалагшын мэргэжэл, слесарна, токарна ажал шудалаа. 9-дэхи классайхид һуралсалай түрүүшын хахад жэлдэ мал ажалтай, хоёрдохи хахад жэлдэ хони үсхэбэрилгэтэй танилсаа, тусхай курс гаража, лафетнэ жаткатай танилсаа. Арбадахи классай һурагшад электротехникэ болон трактор шудалһан байха юм. Май һара соо 56 һурагшад шалгалта барижа, тракторист-дизелистын мэргэжэлтэй болоо. Тусхай курсда тэдэнэр һуралсан, автомобиль жолоодожо һураа.

Сэлэнгын МТС-эй, Хүдөө ажахые оньһожоруулгын училищиин, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой мастерскойнуудта, мүн һургуулиин тусхай кабинедтэ практическа хэшээлнүүд үнгэргэгдөө. Энээниие үнгэргэлгэдэ МТС-эй механизаторнууд, училищиин хүдэлмэрилэгшэд, һургуулиин шофёр болон бусад хабаадалсаа. 8—10-дахи классуудта практическа хэшээлнүүдые инженер-механик Г. Габеев, 8—9-дэхи классуудта тариан ажал, мал ажалые биологиин багшанар М. Аюрова, Р. Горшкова гэгшэд заагаа.

Һуралсалай-материальна база бэхижүүлхэ талаар зарим тэды хүдэлмэри ябуулагдаа. Һуралсалай хоёр мастерской (слесарна ба столярна) худар электрын гэрэл оруулагдаа. Энээнэй ашаар 5—7-дохи классуудай һурагшадай практическа хэшээл һайнаар үнгэргэгдэдэг болоо. Багшанар А. Петров, К. Будаев гэгшэдэй хүтэлбэри доро тэдэнэр стол, һандали, алха, хайша гэхэ мэтые дархалһан, һургуулиингаа элдэб эсын хэрэгсэл заһабарилһан байна.

Һургуулида машиноведениин кабинет эмхидхэгдээ, физикэ, хими, биологиин кабинедүүдэй хэрэгсэлнүүд нэмээгдээ. «ГАЗ-АА» маркын автомашина, хоёр трактор, «Коммунар» комбайн, тошиилдолгын, үрэмдэлгын станогуудые Сэлэнгын МТС һургуулида үгэһэн юм. Хүдөө ажахые оньһожоруулгын училищи тракторай частьнууд болон бусад зэр зэмсэгүүдые үгөө. Һургуулиин дэргэдэ фотографууд, киномеханигууд, волейболистнууд, боксёрнууд, шатаршад, хүнгэн атледүүд болон буудагшадай кружогууд хүдэлөө.

Шэнэ түсэбэй ёһоор 8—10-дахи классуудта физкультурын хэшээлэй часай нэмээгдэһэнэй, спортивна хэрэгсэлнүүдые худалдан абаһанай ашаар физкультурно-ниитын хүдэлмэри нилээдгүй һайжараа. Спортдо зорюулагдаһан вечернүүд, шатарай турнир, хүнгэн атлетикээр, боксоор, санаар, буудалгаар һургуулинуud хоорондын мүрысөөнүүд хододоо үнгэргэгдэжэ байгаа. Манай спортсменүүд аймагай, республикын мүрысөөнүүдтэ түрүү һууринуудые эзэлээ.

Политехническэ һуралсал бэелүүлжэ байхынгаа хажуугаар һургуулиин хүтэлбэрилэгшэд, багшанар һурагшадайнгаа ажалай дүршэлтэй болохо хэрэгтэнь, тэдэниие зүбөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа ехээр хандуулна. Жэшээлхэдэ, үхибүүдэй уранһайханай, саг үргэлжын техническэ выставкэ нээгдэнхэй. Һуралсалай жэлэй эхилһэнһээ хойшо һурагшадай бүтээһэн 150 гаран зүйлнүүд тэндэ табигданхай. Гэхэ зуура, выставкэдэ һурагшадые олоорнь хабаадуулха талаар, өөрөө хүдэлдэг ба бусад орёо оньһон модельнүүдые бүтээхэ талаар дутагдалнууд бии.

5—9-дэхи классуудай һурагшад Сталинай нэрэмжэтэ колхозой малай фермэнүүдые шефтээ абаһан байна. 5—6-дахи классайхид гахайн фермэдэ, 7—8-дахи классай үхибүүд үүлтэртэ үнеэдэй фермэдэ, 9-дэхи классайхид хониной отарануудта ошожо хүдэлөө. Гэбэшье, мал ажал дээрээ классууд, звенонууд нэгэ жэгдэ һайнаар ажаллаагүй, мүн классуудай хүтэлбэрилэгшэд, биологиин багшанар, зоотехнигууд, ветеринарна мэргэжэлтэд һурагшадай хүдэлмэриие һайнаар хинажа шалгажа байгаагүй. Эдэ дутагдалнууд саашадаа усадхагдаха ёһотой.

1956 оной намар манай һургуули үбһэ, таряагаа хуряахадань колхозуудта туһаламжа үзүүлээ һэн. Һурагшад силос даралсаһан, солоомо һүрилэлсэһэн, таряа сэбэрлэлсэһэн, овощь хуряалсаһан байна. 8—10-дахи классай һурагшад нэгэ һарын туршада үбһэ, таряа хуряалгада ябаа. 1957 оной апрель һарада ахалагша классуудай һурагшад үдэр хахадай туршада һургуулидаа 700 кубометр түлеэ бэлдээ.

Энэ хабар үнгэргэгдэһэн һургуулиин фестивальда олон һурагшад хабаадалсажа, дуунай, хатарай, зүжэгэй, литературно-уранһайханай 100 гаран номернүүдые харуулаа. Фестивальда олоороо хабаадалсаһан классуудай һурагшад, шалгарһан дуушад, хатаршад болон хүгжэмшэд һургуулиин дирекциин зүгһөө грамотануудые, элдэб шангуудые абаһан байна.

Мүнөө үедэ 5—9-дэхи классуудай һурагшадые тусхай бригада, звенонууд болгожо һуралсалай-үйлэдбэриин практикада бэлэдхэжэ байнабди. Нютагай эрхэ байдалые, практика гараха программые хараадаа абалсан, һурагшадай практика үнгэргэлгын түсэб зохёонхойбди. Жэшээлхэдэ, 5—6-дахи классайхид Сталинай нэрэмжэтэ колхозой огород болон жэмэстэ сэсэрлиг соо, һургуули шадарайнгаа туршалгын талмай дээрэ, 7-дохи классай һурагшад энэ колхозой гахайн, шубуунай, үүлтэртэ үнеэдэй фермэдэ, 8-дахи классай һурагшад Сэлэнгын МТС-эй тракторна бригадануудта, ороо һо тарианай сортучастогта зунай амаралтын үедэ ажаллахань. Арбадахи классайхид тус колхозой Тохой, Бургаастай гэжэ нютагуудтахи хониной отарануудта ошожо, хони хайшалдаг агрегадтай танилсаха, өөһэдөө хони хайшалаад, хайшалһан нооһонойнгоо шанарые тодорхойлжо һураха, хони адуулалсаха юм.

Зунай практика 14 — 15 хоногой туршада үнгэргэгдэхэ байна. Ахалагша классайхид намартаа таряа хуряалга дээрэ хахад һара ажаллаха болоно. Һурагшадай һуралсалай ажалай практика хадаа һуралсалые ажабайдалтай, теориие практикатай нягта холбожо, тэдэнэрые ажалай дүй дүршэлтэй болгохо байна.

Һуралсалай ажалай практика үнгэргэһэнэй һүүлээр манай һургуули Сталинай, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозуудта 7—9-дэхи классуудай һурагшадһаа бүридэһэн нэгэ нэгэ бригада эмхидхэхэ юм. Бригадануудай звено бүринь 6—8 хүнүүдтэй байха. Сталинай нэрэмжэтэ колхоздохи бригада кукуруза, овощь ургуулха, барилгын звенонуудһаа бүридэнхэй. Ажаллан амарха пионерскэ лагерь 4—6-дахи классай үхибүүдһээ бүридхэгдэхэ юм. Иимэ бригада, звенонуудые эмхидхэлгэ һурагшадые гансал ажалай дүршэлтэй болгохо гэһэн зорилготой бэшэ, харин тэдэнэй бэе махабадые һайжаруулха, тэдэниие культурнаар амаруулха гэһэн зорилготой.

Туршалга хэжэ байхадаа һурагшадые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэреэ бүри һайжаруулха ёһотойбди. Энээниие хараадаа абан, һуралсалай шэнэ түсэб үхибүүдтэ ойлгуулха, ямар мэргэжэл саашадаа шэлэхэ хэрэгтэнь тэдэнэртэ туһалха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Арбадахи классай һурагшадтай тусхай суглаан үнгэргэгдөө. Һургуули дүүргэгшэдэй саашанхи зорилго, экзамендаа һайнаар бэлдэжэ, тэрэнээ эрхимээр тушааха тухай энэ суглаан дээрэ хэлсэгдээ һэн. Арбадахи классай һураг[illegible] урда жэлнүүдтэ энэ һургуули дү[illegible] гэгшэдтэй февраль һарада уулз[illegible].

Улан-Удын 1-дэхи интернат-һ[illegible]гуулиин арбадахи класс дүүргэ[illegible] байгшадай, Улекчинэй дунда һ[illegible]гуулиинхидай уряатай танилс[illegible] байхадаа, манай һургуулиин ар[illegible]дахи классуудай 57 һурагшад [illegible]лэнгын совхоздо, Сталинай, Т[illegible]манэй нэрэмжэтэ колхозуудта о[illegible]жо хүдэлмэрилхэ гэжэ шиидэ[illegible]дэнэр хонишод, гахайшад, шу[illegible]шад, һаалишад, трактористнар [illegible]лон шофёрнуудаар ажаллаха [illegible].

Манай һурагшадай үүсхэлые [illegible]хозой, колхозуудай хүтэлбэрилэг[illegible] халуунаар угтаа. Сэлэнгын со[illegible]зой парторганизациин секре[illegible] нүхэр Очиров, Сталинай нэрэмж[illegible] колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ним[illegible] гэгшэд совхоз, колхозойнгоо ажа[illegible] тухай һурагшадта хөөрэжэ үгө[illegible].

Политехническэ һуралсал [illegible]лүүлхэ хэрэгтэмнай зарим ду[illegible]далнууд бии. Энээнээ саашад[illegible] усадхажа, һургуулиингаа һура[illegible]лай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри [illegible]ри һайжаруулха зорилготойбди.

С. ДУГАРОВ, Загаст[illegible] дунда һургуулиин директ[illegible]

Редактор Д. Л. ЛОБСАНО[illegible]

Үни удаан, хүндөөр үбшэлһэ[illegible]нэйнгөө һүүлээр РСФСР-эй БМАССР-эй габьяата артистк[illegible] Норма Трофимовна Гармаева ма[illegible] 29-дэ наһа бараба гэжэ БМАСС[illegible]-эй Культурын министерство бо[illegible]лон Культурын профсоюзай Обко[illegible] мэдээсэжэ, шаналжа байһанаа т[illegible]рэнэй бүлэнэртэнь мэдүүлнэ.

БМАССР-эй Культуры[illegible] министерство, Культуры[illegible] профсоюзай Обко[illegible]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32-74. отв. секретаря— 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00430 Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 2177.